

HYVÄN ELÄMÄN KANSSAKULKIJAT

- Perhe ja turvaverkko
- Yhteisö

Hyvän elämän kanssakulkijat kuopiolaisilla

Tavoitteissa etenemisen arviointi

Tavoite: Vanhemmuus sekä perheen ja läheisten väliset ihmissuhteet vahvistuvat

- Kuopiolaiset vanhemmat ovat tyytyväisiä itseensä vanhempina.
- Tukea vanhemmuuteen kuitenkin kaivataan.
- Vain harva kuopiolainen lapsi ja nuori kokee keskusteluvaikeuksia vanhemman kanssa. Hyvä keskusteluyhteys vanhempien ja nuorten välillä on kuitenkin heikentynyt vuosien 2019-2021 aikana.
- Koulukuraattori ja -psykologipalvelujen käyttö on kasvanut.

Tavoite: Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä

- Ikäiseltään tupakoinnin ja nuuskaamisen hyväksyvien sekä päivittäin tupakoivien ja nuuskaavien yläkoululaisten ja lukiolaisten osuus on vähentynyt. Myös ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden osalta päivittäin tupakoivien ja nuuskaavien osuus on vähentynyt, mutta ikäiseltään tupakoinnin hyväksyvien osuus on kasvanut.
- Työikäisen tupakointi on vähentynyt.
- Viikoittain alkoholia käyttävien yläkoululaisten, lukiolaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden osuus on vähentynyt. Myös ikäiseltään alkoholin käytön hyväksyvien yläkoululaisten osuus on vähenyt. Lukiossa alkoholin käyttöön liittyvissä asenteissa ei ole muutosta, kun taas ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista aiempaa useampi hyväksyy ikäiseltään alkoholin juomisen humalaan asti.
- Raittiiksi itsensä ilmoittavien yläkoululaisten ja lukiolaisten osuus on lisääntynyt.
- Nuorten osuus, jotka raportoivat hankkivansa alkoholia perhepiiristä on lisääntynyt.
- Liikaa alkoholia käyttävien työikäisten osuus on hieman vähentynyt.
- Yläkoululaisten huumeiden käytön hyväksyvät asenteet ja huumeiden käyttökokeilut ovat kääntyneet laskuun. Lukiolaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla huumeiden käyttökokeilut ovat edelleen kasvussa. Lukiolaisista myös aiempaa useampi hyväksyy ikäiseltään kannabiksen polttamisen.

Tavoite: Yksinäisyyden kokeminen vähenee

- Yksinäisyyden kokeminen on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä. Erityisen voimakkaasti yksinäisyyden kokeminen on lisääntynyt nuorilla tytöillä.

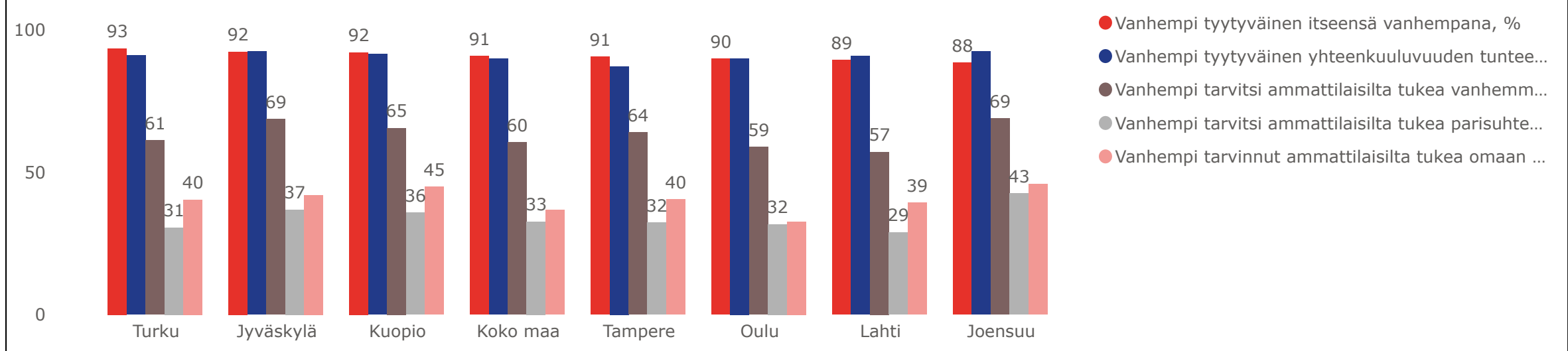

Tutustu tavoitteiden toteutumiseen tarkemmin seuraavilta sivuilta.

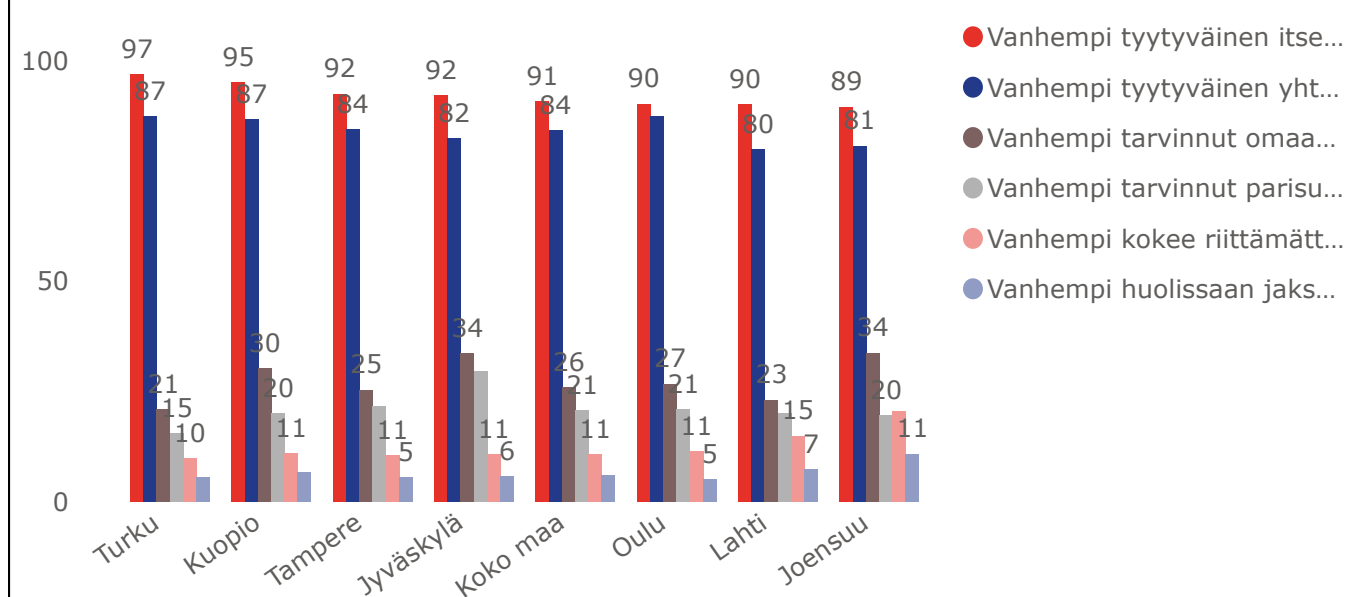

Parisuhde ja vanhemmuus

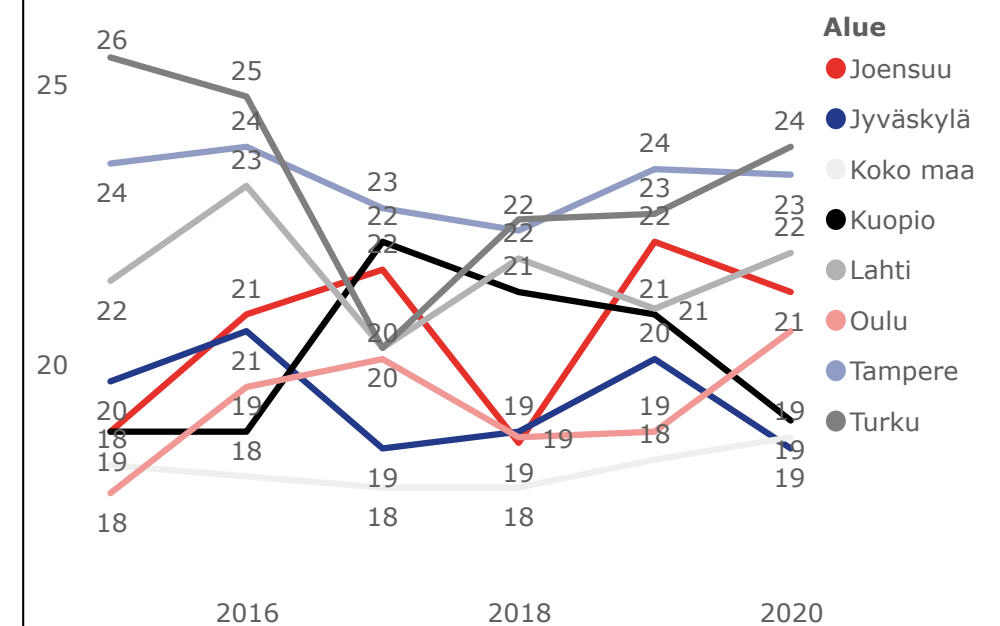
Vauvaperheiden vanhempien tuntemuksia vanhemmuudesta ja parisuhteesta (Finlapset 2020)

4-vuotiaiden lasten vanhempien tuntemuksia vanhemmuudesta ja parisuhteesta (Finlapset 2018)

Avioerojen määrä 25 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä naimisissa olevaa kohden

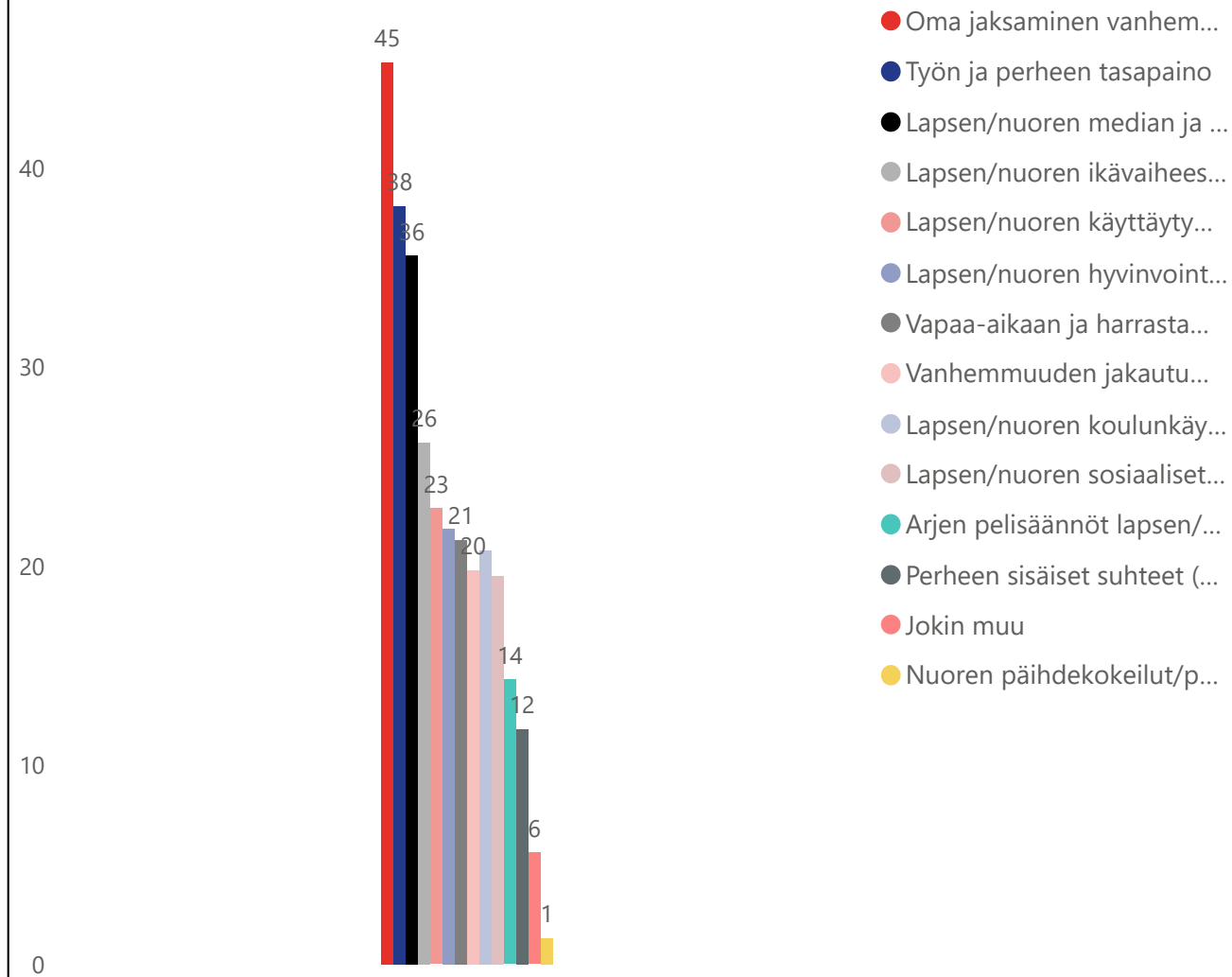

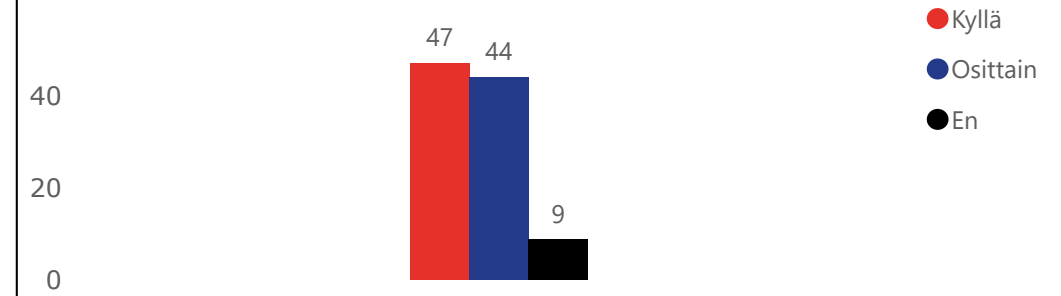
Vanhemmuus ja siihen liittyvät haasteet

Kuopiossa toteutettiin helmikuussa 2021 kysely huoltajille vanhemmuuteen liittyen. Kyselyyn vastasi yhteensä 1156 huoltajaa, joista 85 % oli naisia ja 14 % miehiä. Tarkemmin tuloksiin voit tutustua Kuopion kaupungin verkkosivuilta.

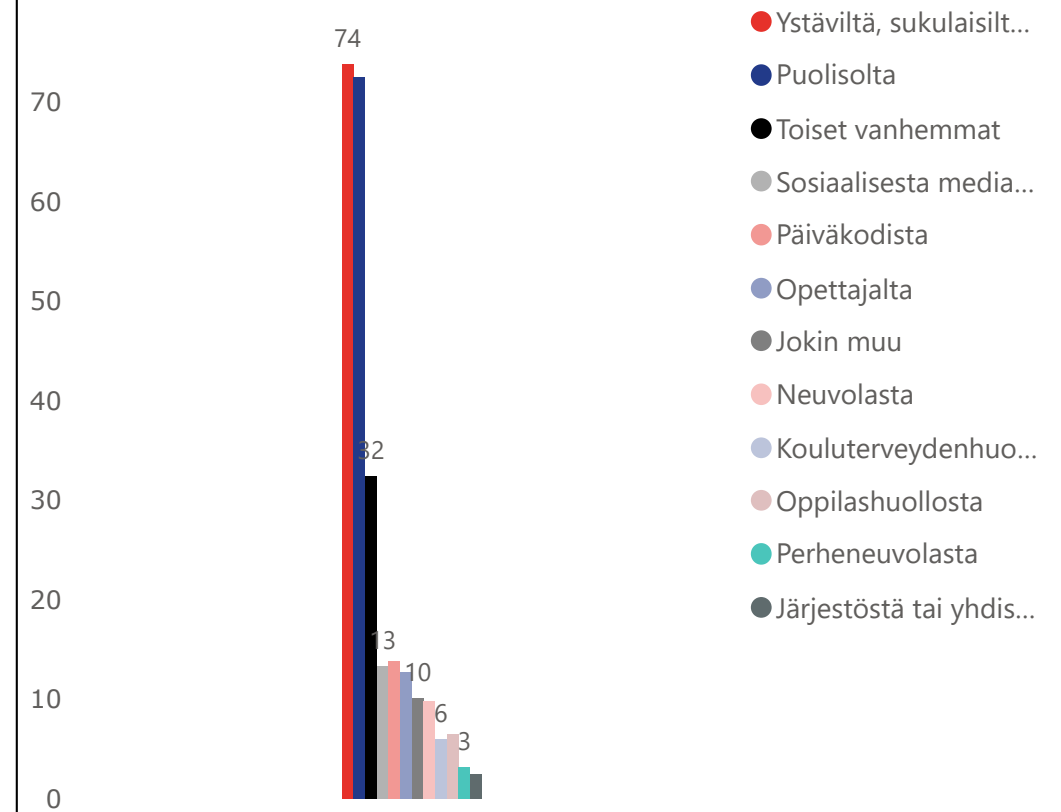
Aiheet, joihin kuopiolaiset huoltajat kokevat kaipaavansa tukea, % vastaajista

Kokeeko vanhempi saavansa riittävästi tukea vanhemmuuteen, % vastaajista

Tahoja, joilta vanhemmat/huoltajat kokevat saavansa tukea vanhemmuuteen, prosenttia vastaajista

Perhe ja turvaverkko

Valitse sukupuoli, joita haluat tarkastella

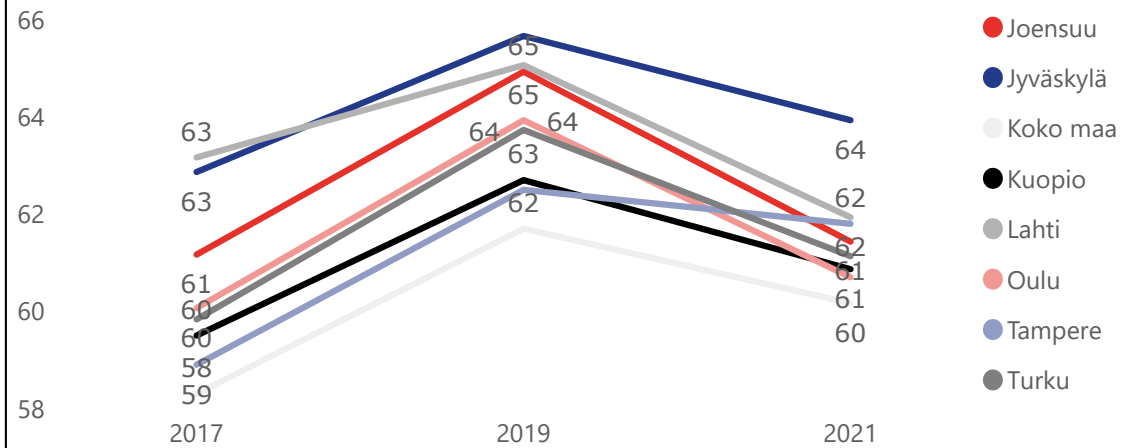
Sukupuoli

☐ Pojat

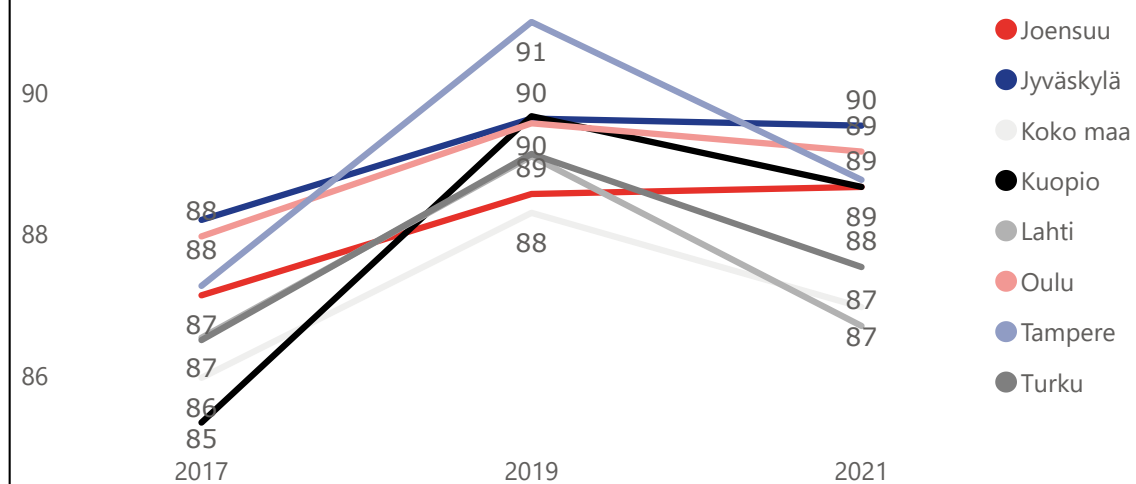
☐ Sukupuoli: yhteensä

☐ Tytöt

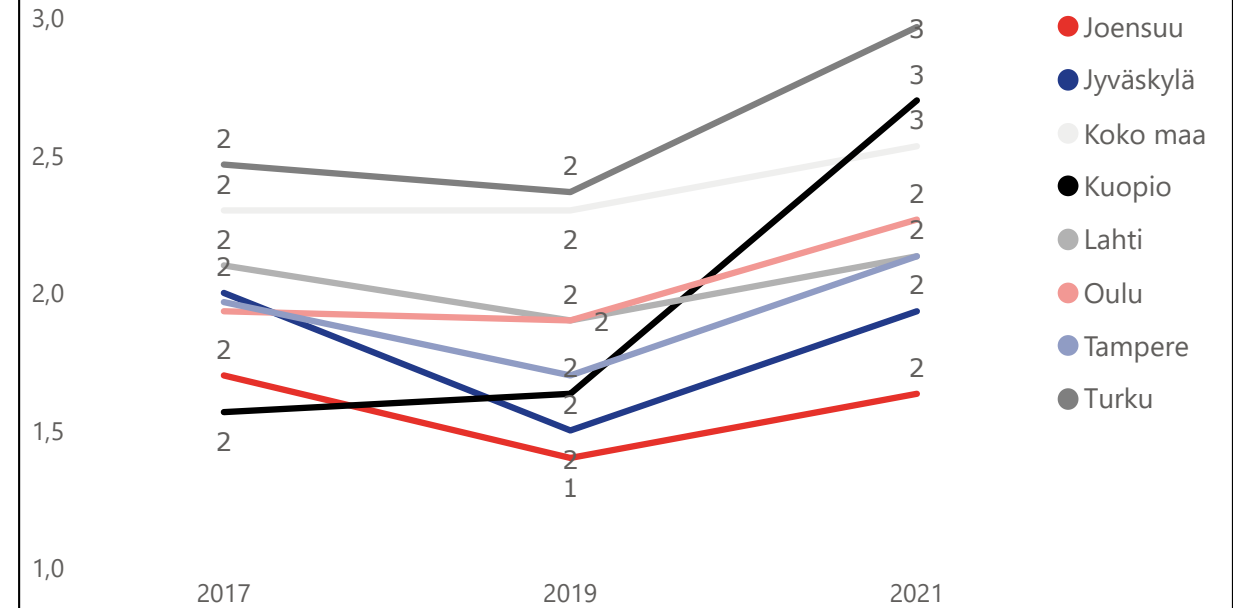
Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, %, 4. ja 5. lk oppilaista

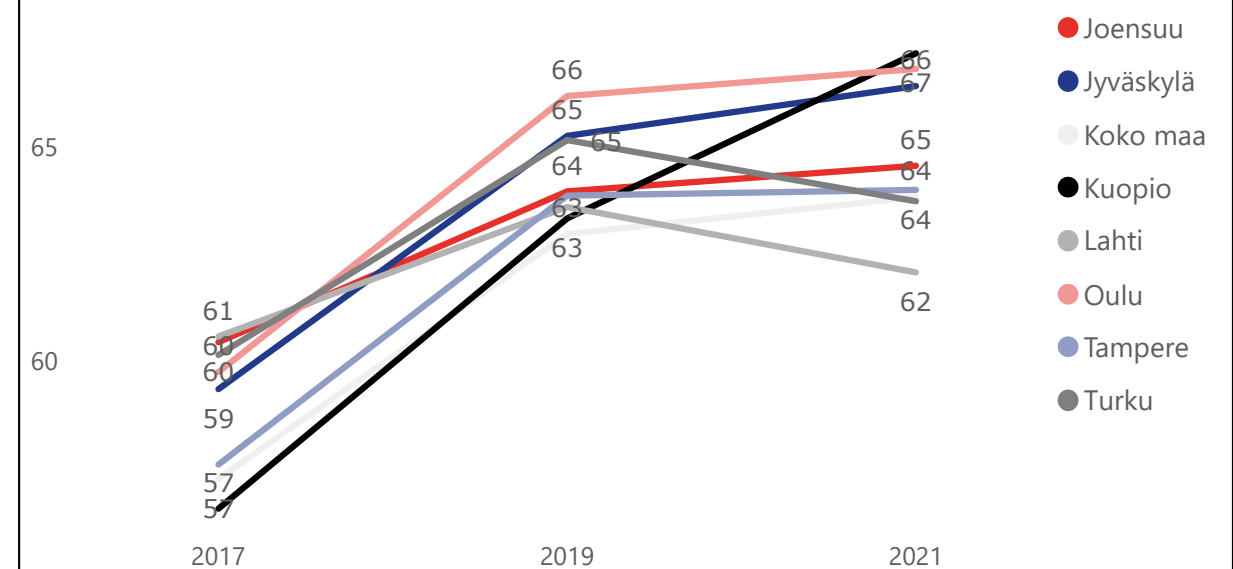
Kokee, että vanhemmat tukevat ja kannustavat usein, %, 4. ja 5. lk oppilaista

Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, %, 4. ja 5. lk oppilaista

Keskustelee usein vanhempien kanssa koulupäivästä, %, 4. ja 5. lk oppilaista

Perhe ja turvaverkko

Valitse kouluaste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

Luokka-aste

- ☐ Ammatillinen oppilaitos
- ☐ Lukio 1. ja 2. vuosi
- ☐ Perusopetus 8. ja 9. lk

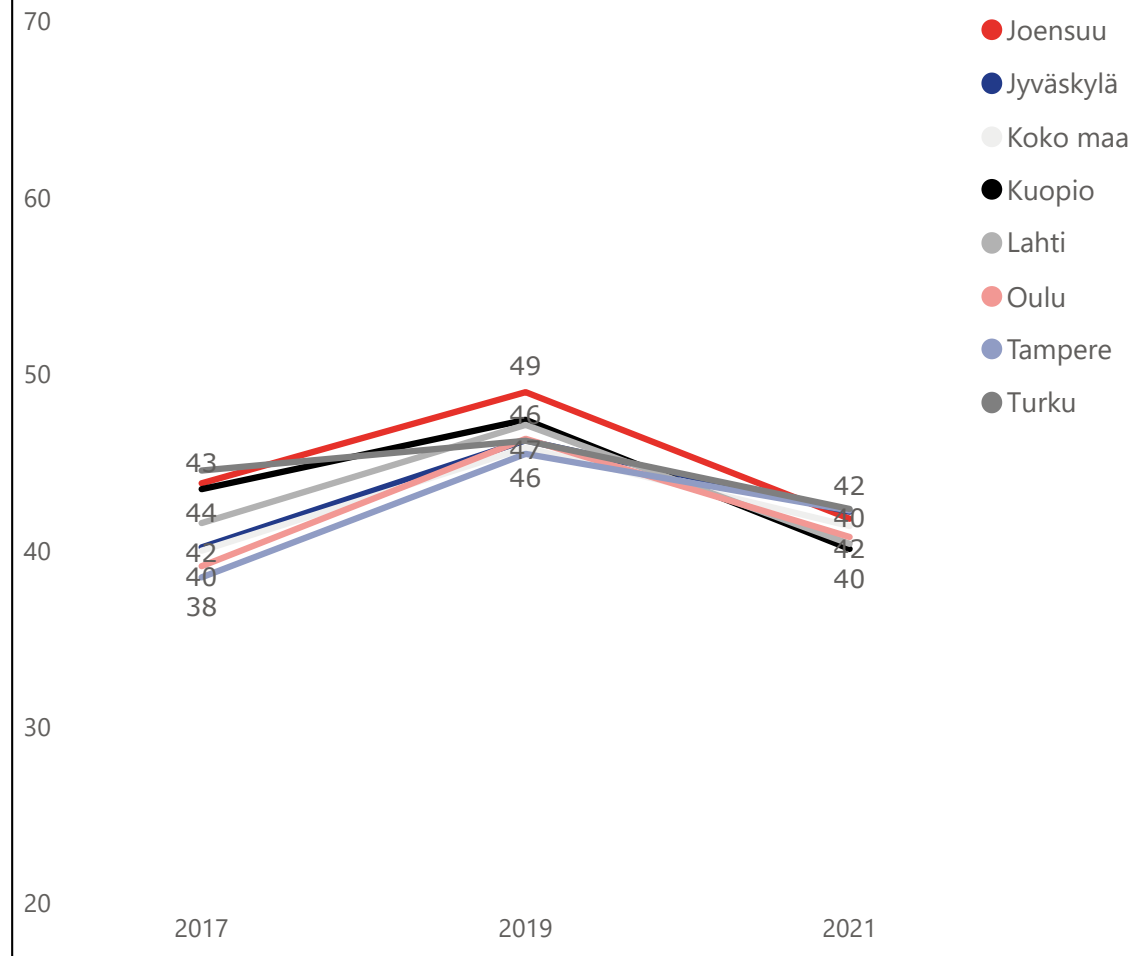
Sukupuoli

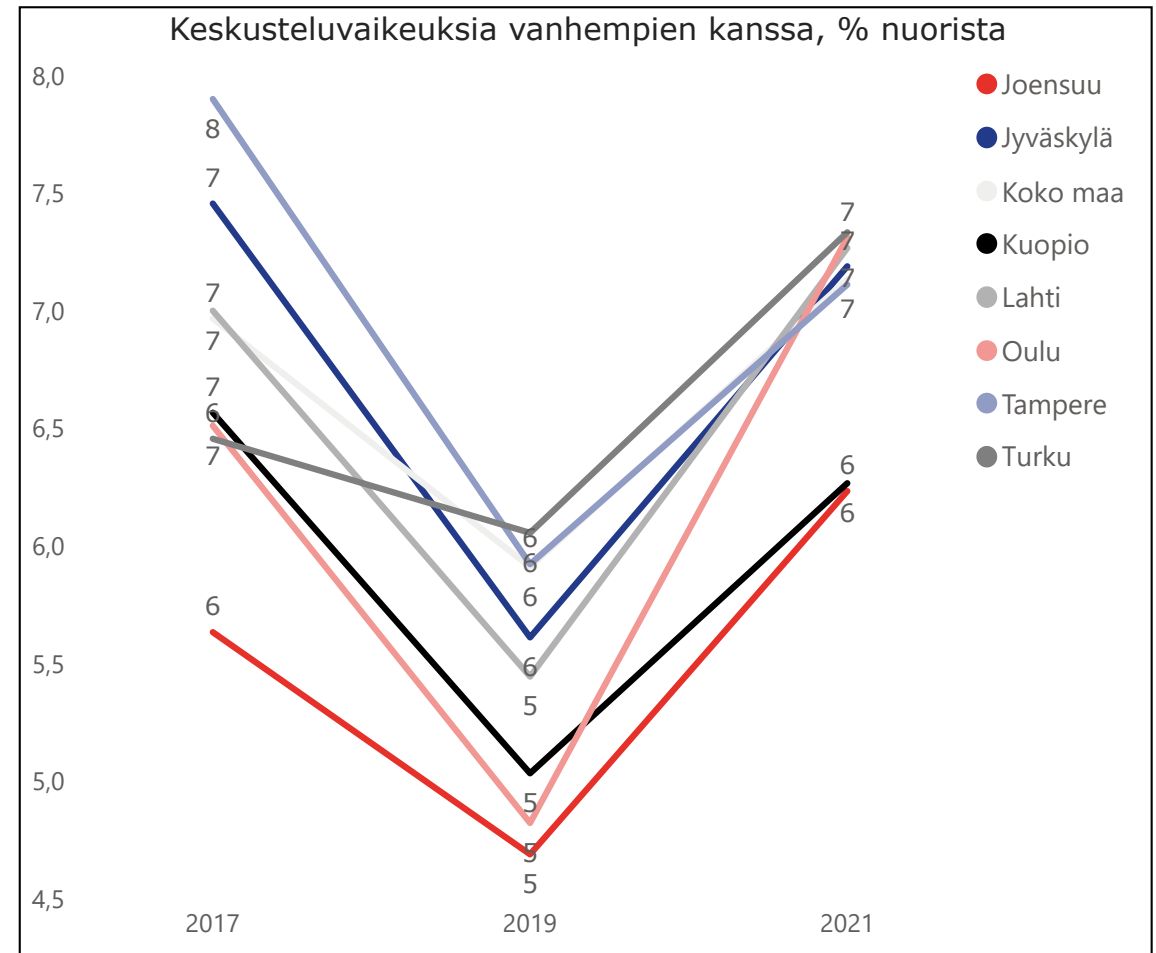
- ☐ Pojat
- ☐ Sukupuoli: yhteensä
- ☐ Tytöt

Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % nuorista

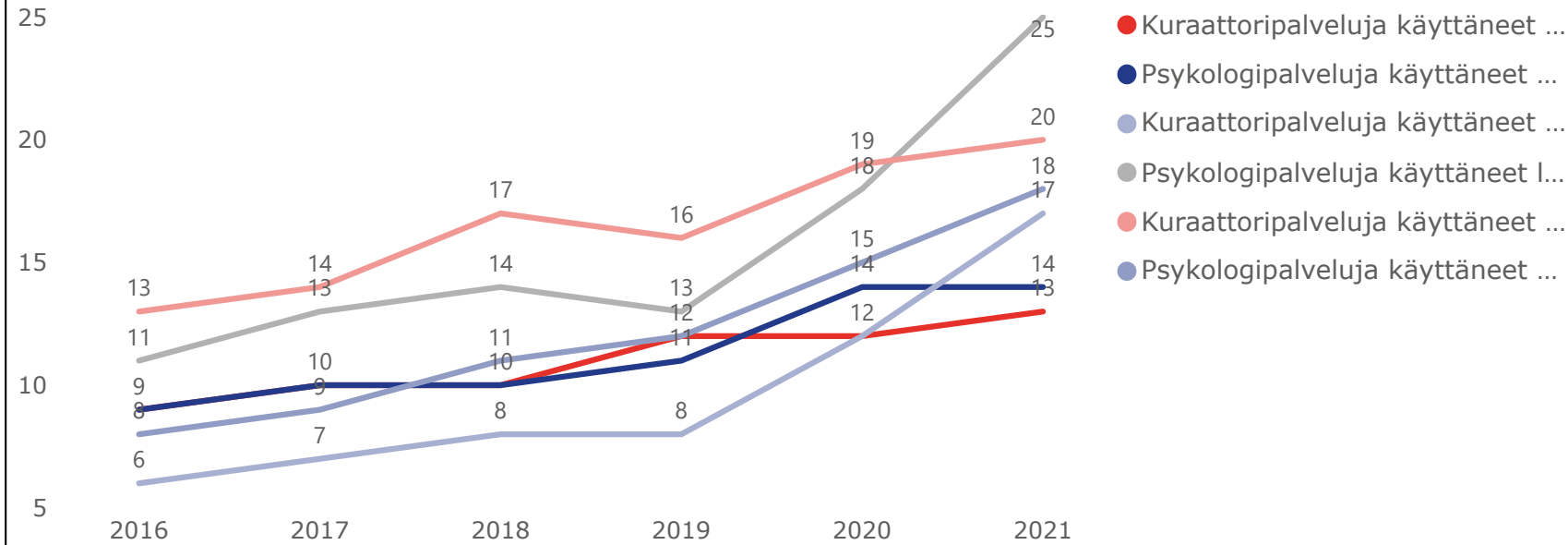
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % nuorista

Opiskeluhuollon palveluiden käyttö

Kuopiossa koulukuraattori- ja psykologipalveluja käyttäneiden perusopetuksen oppilaiden ja 2. asteen opiskelijoiden määrä oppilasmäärään suhteutettuna

Vuonna 2021 ensi aikaa koulupsykologille ei ole pystytty tarjoamaan lakisääteisessä määräajassa 25 %:lle asiakkaista ja kuraattoripalveluihin 16% asiakkaista.

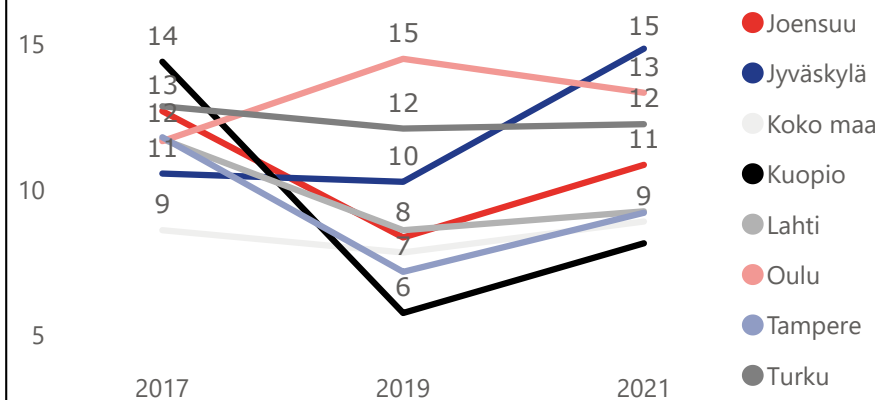
Kuopiossa jokaisella esiopetusyksiköllä, peruskoululla ja 2. asteen lukio- tai ammatillisella perustutkintokoulutusta tarjoavalle oppilaitokselle on nimetty oma psykologi ja kuraattori.

Valitse kouluaste, jota haluat tarkastella

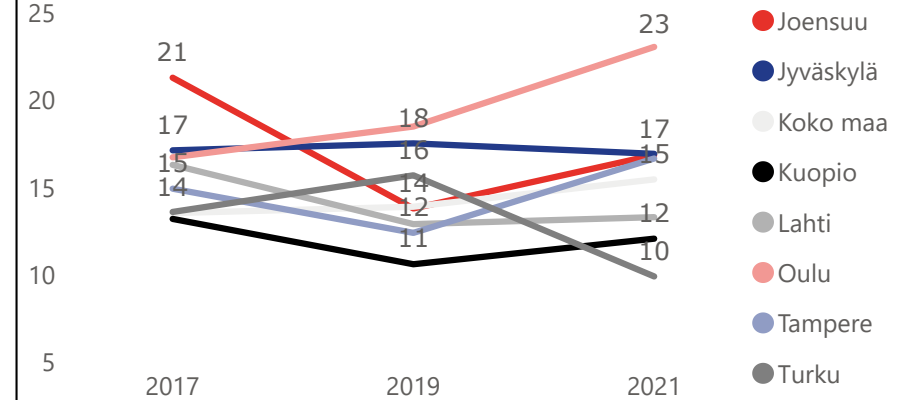
Luokka-aste

- ☐ Ammatillinen oppilaitos
- ☐ Lukio 1. ja 2. vuosi
- ☐ Perusopetus 8. ja 9. lk

Nuorten osuus prosentteina, jotka Kouluterveyskyselyssä ilmoittivat etteivät ole päässeet koulukuraattorille yrittämisestä huolimatta

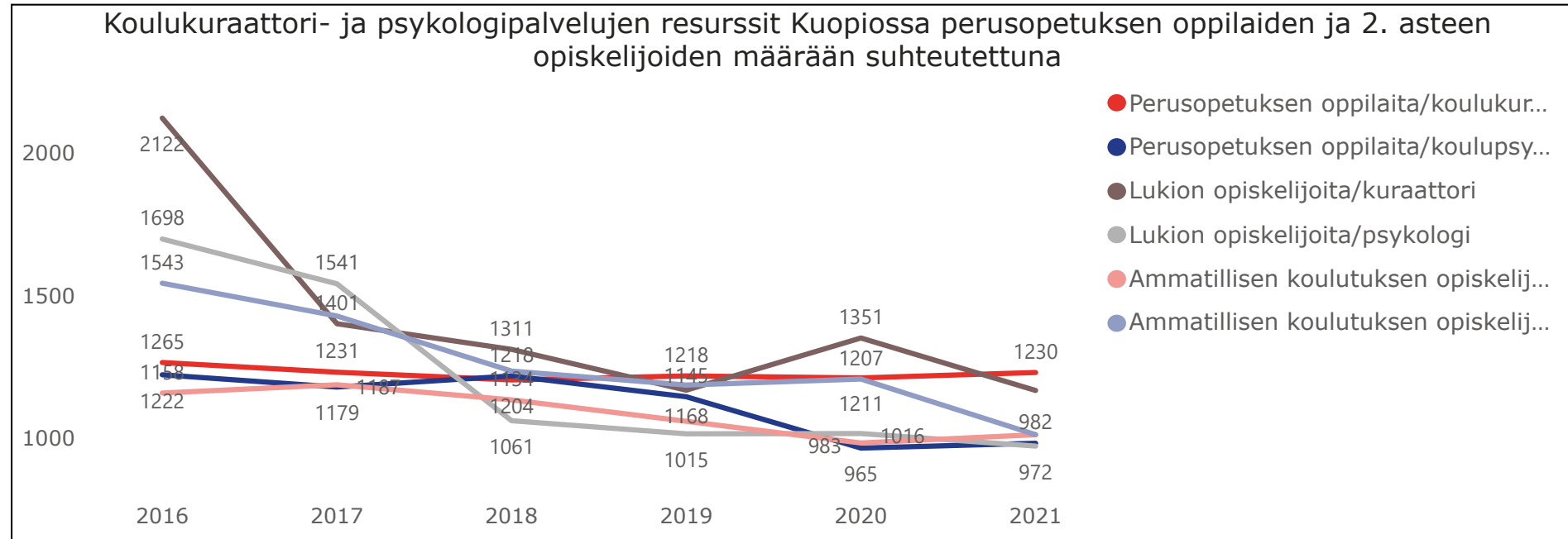

Nuorten osuus prosentteina, jotka Kouluterveyskyselyssä ilmoittivat etteivät ole päässeet koulupsykologille yrittämisestä huolimatta

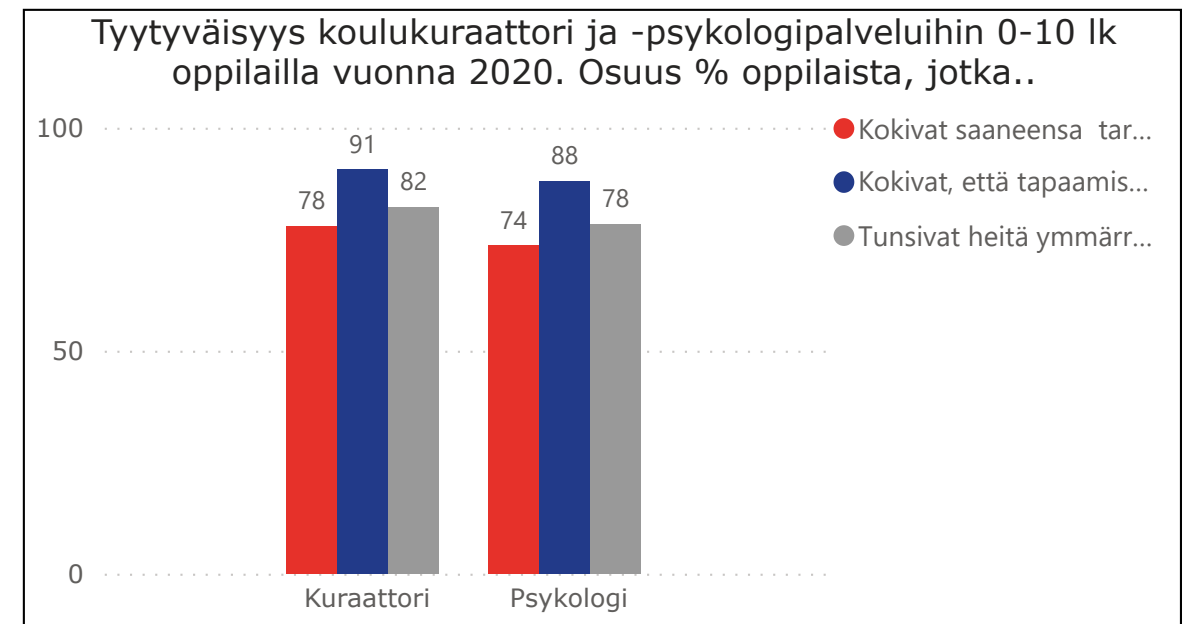
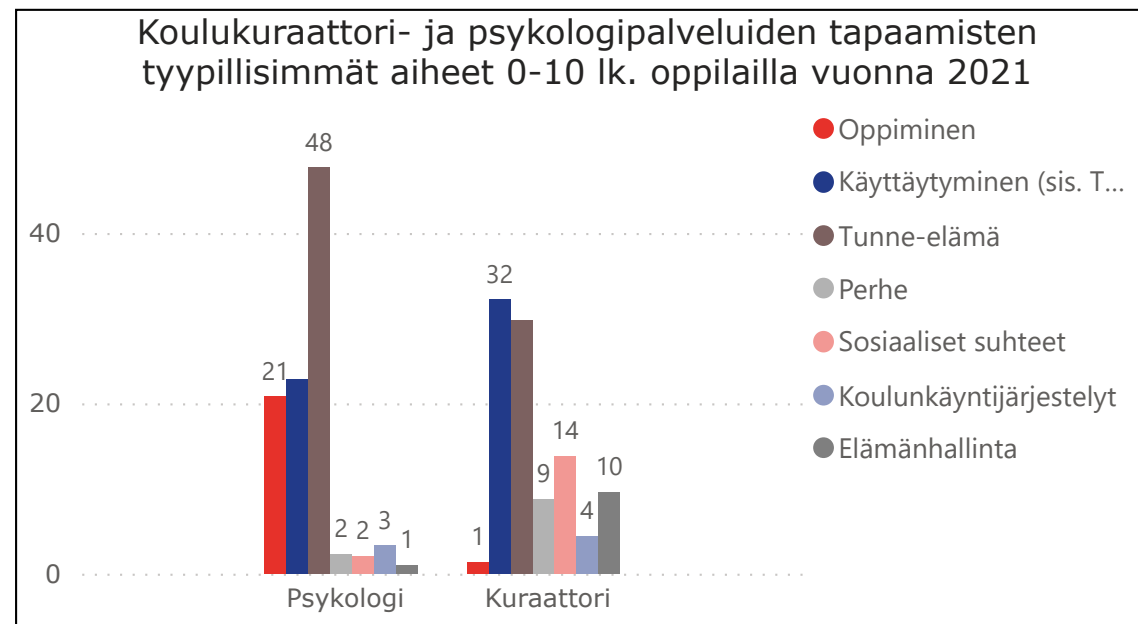

Opiskeluhuollon resurssit ja toteutuminen Kuopiossa

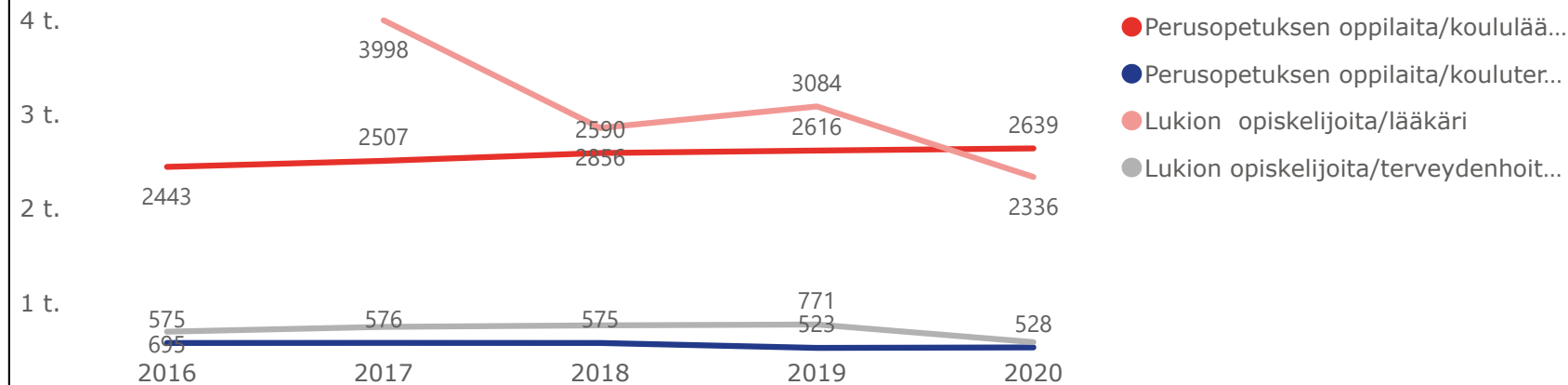
TEAvisari on THL:n toteuttama selvitys kuntiin. Selvitys kohdentuu joka toinen vuosi perusopetukseen. TEAvisarissa arvioidaan myös opiskeluhoitojen voimavaroja. TEAvisarin opiskeluhoitojen osiota pääset tarkastelemaan tarkemmin [tästä](#).

Opiskeluhuollon resurssit ja terveystarkastusten toteutuminen

Lääkäri ja terveydenhoitaja resurssit Kuopiossa perusopetuksen oppilaiden ja 2. asteen opiskelijoiden määrään suhteutettuna

Suosituksia lääkäri ja terveydenhoitajaresursseista

Perusopetus

- 2500-3000 oppilasta/lääkäri
- 600 oppilasta/terveydenhoitaja

2. aste

- 1800 opiskelijaa/lääkäri (ennen vuotta 2021 lähtien 2500-3000 opiskelijaa/lääkäri)
- 570 opiskelijaa/terveydenhoitajaa (ennen vuotta 2021 600-800 opiskelijaa/terveydenhoitaja)

Valitse vuosi ja luokka-aste, joita haluat tarkastella

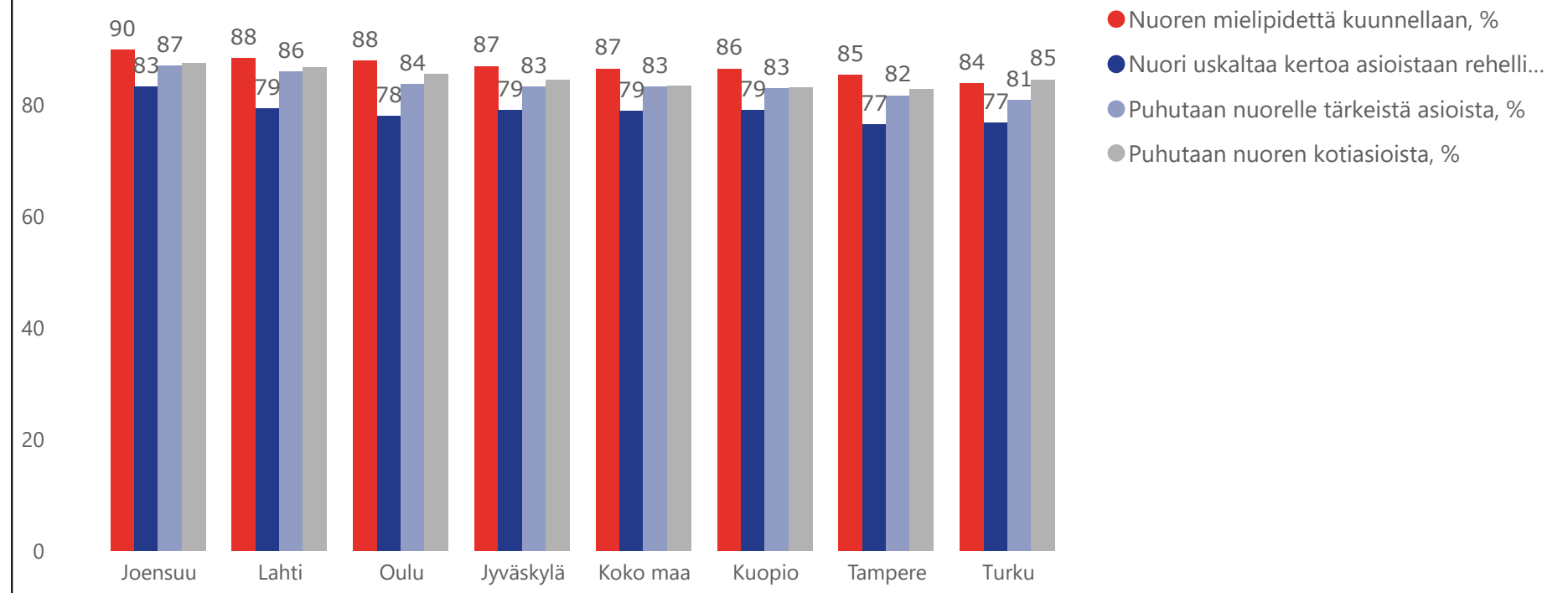
Vuosi

- ☐ 2017
- ☐ 2019
- ☐ 2021

Luokka-aste

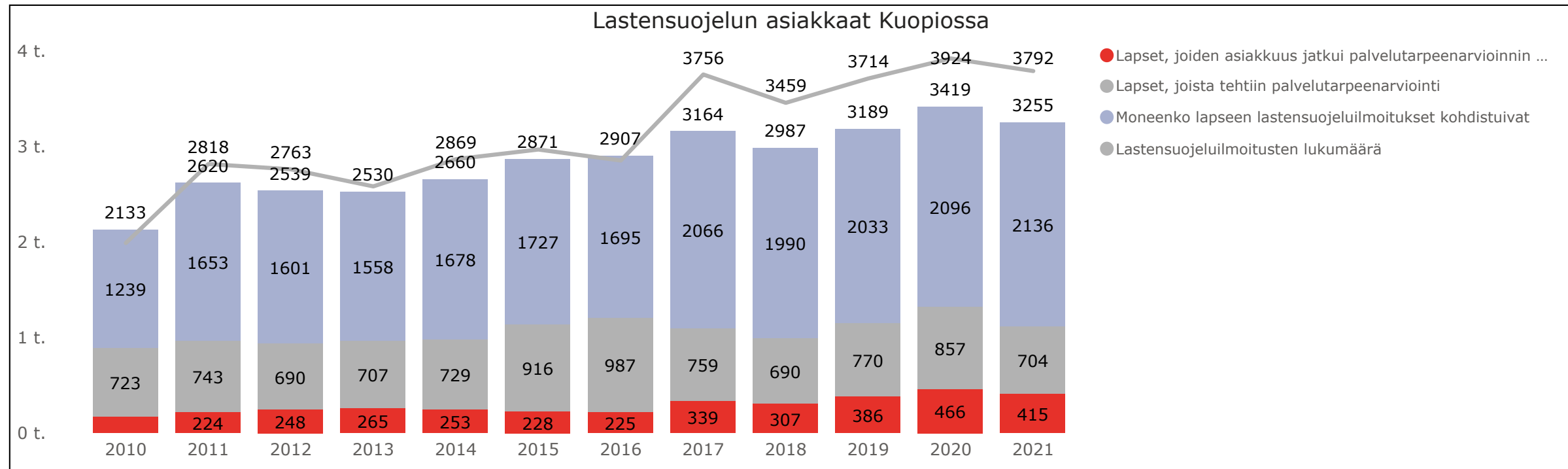
- ☐ Ammatillinen oppilaitos
- ☐ Lukio 1. ja 2. vuosi
- ☐ Perusopetus 8. ja 9. lk

Terveystarkastuksen toteutuminen nuoren näkökulmasta, % nuorista kokee

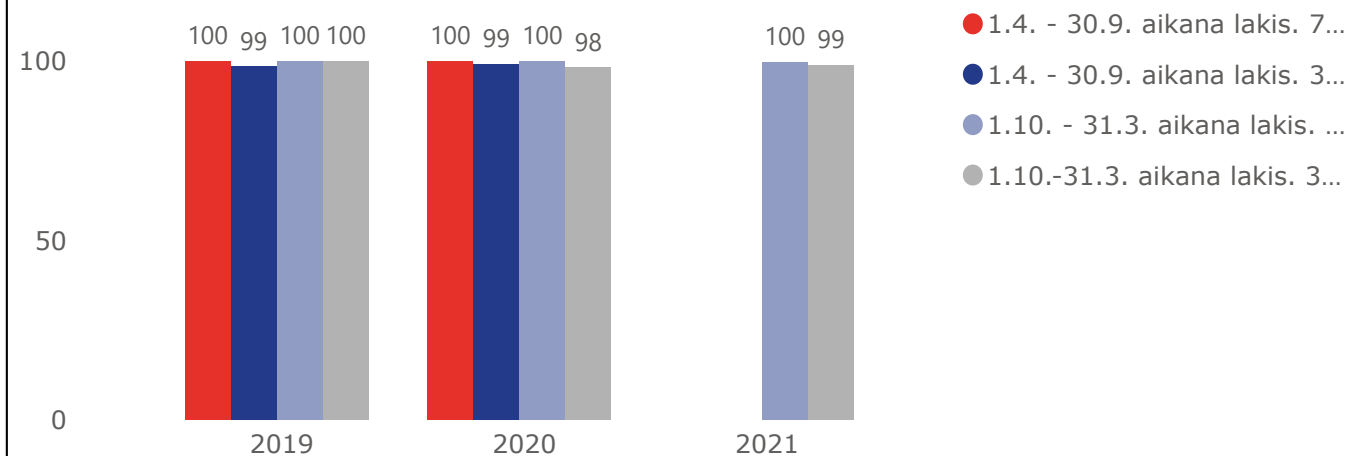

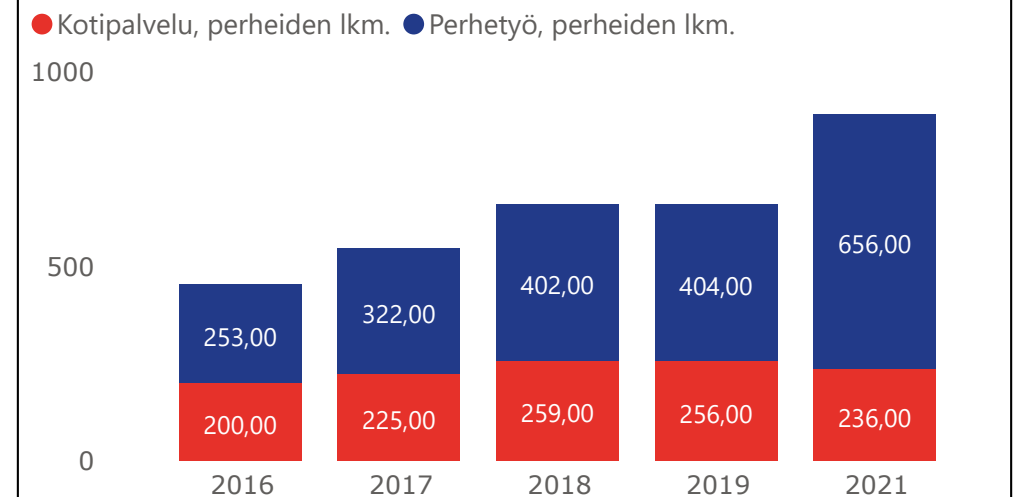
Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu

Lastensuojelun palvelutarpeen arviointien aloittamisen ja valmistumisen aikataulut

Perhetyön ja kotipalvelun piirissä olevien perheiden lukumäärä

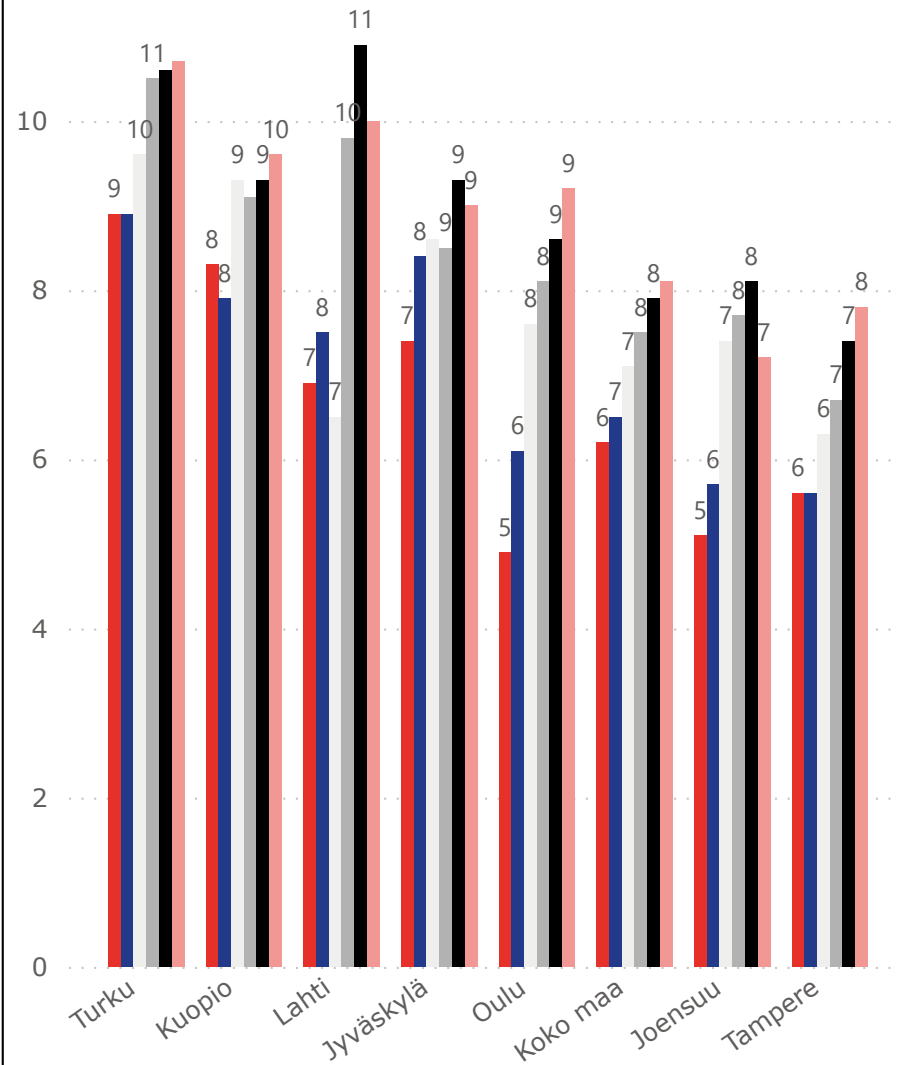

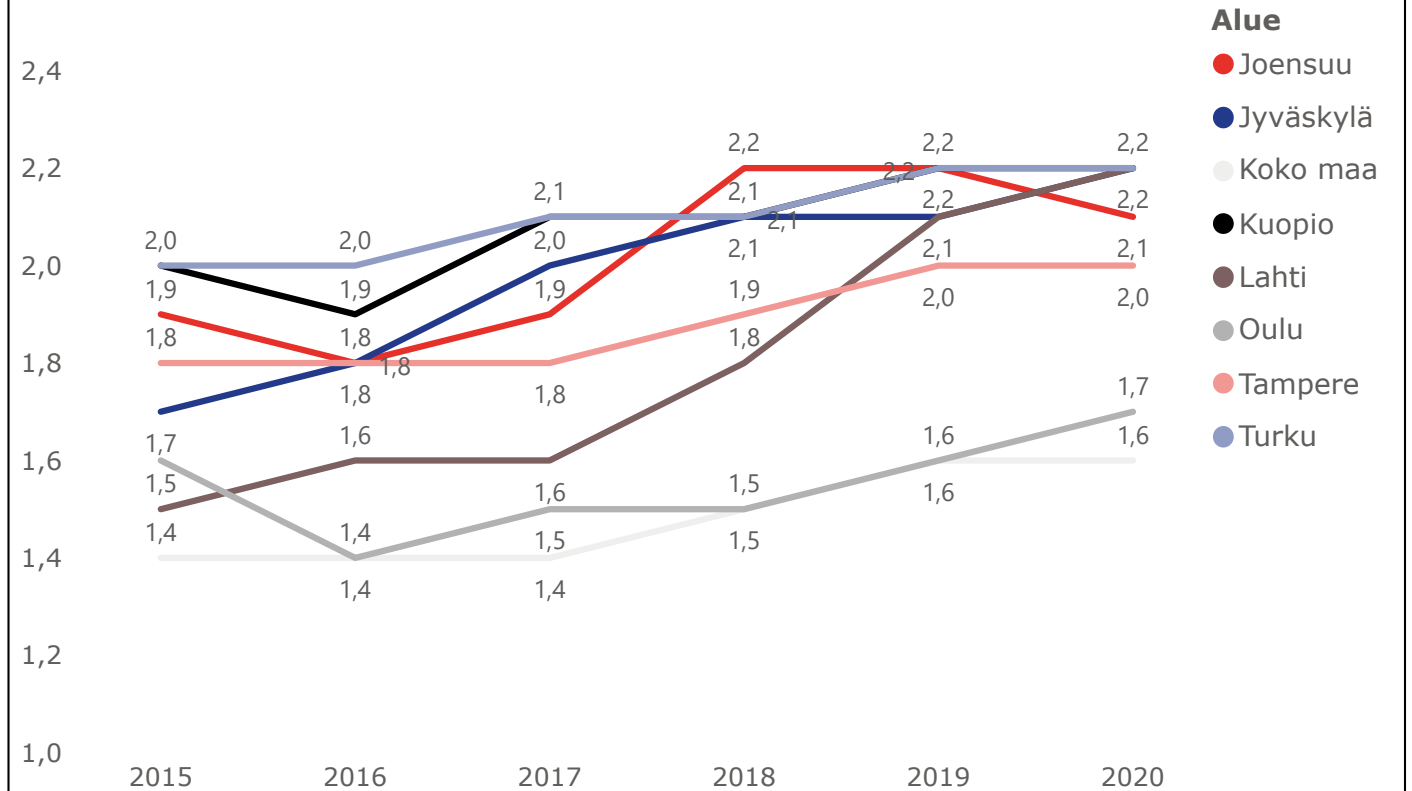
Lastensuojelun kodin ulkopuolelle sijoitetut

0 - 17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavanikäisestä väestöstä

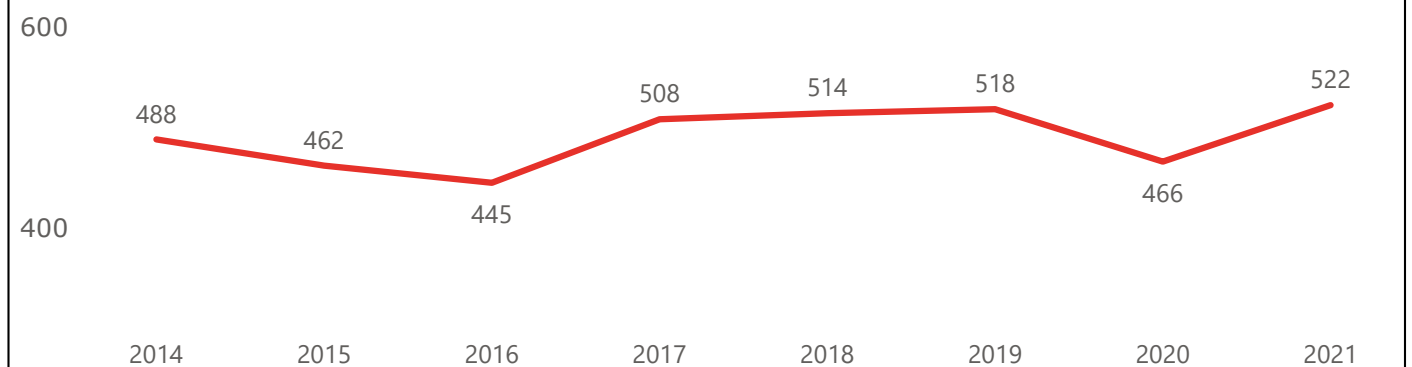
Vuosi ● 2015 ● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019 ● 2020

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset Kuopiossa

Tupakkatuotteet nuorilla

Valitse alue, luokka-aste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

Alue

- ☐ Joensuu
- ☐ Jyväskylä
- ☐ Koko maa
- ☐ Kuopio
- ☐ Lahti
- ☐ Oulu
- ☐ Tampere
- ☐ Turku

Luokka-aste

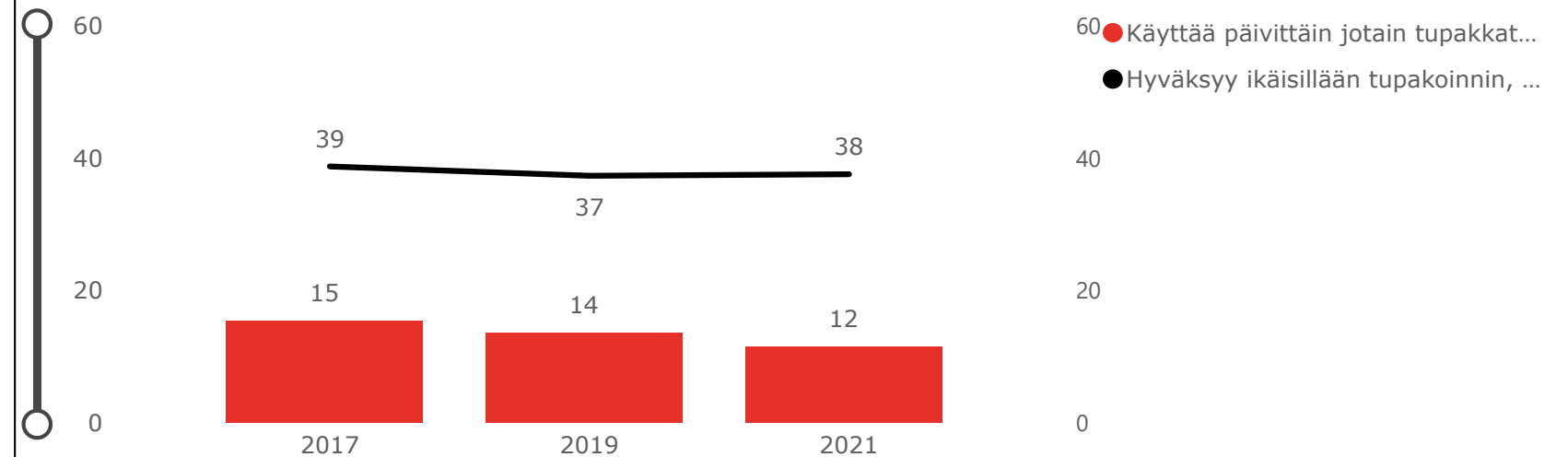
- ☐ Ammatillinen oppilaitos
- ☐ Lukio 1. ja 2. vuosi
- ☐ Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

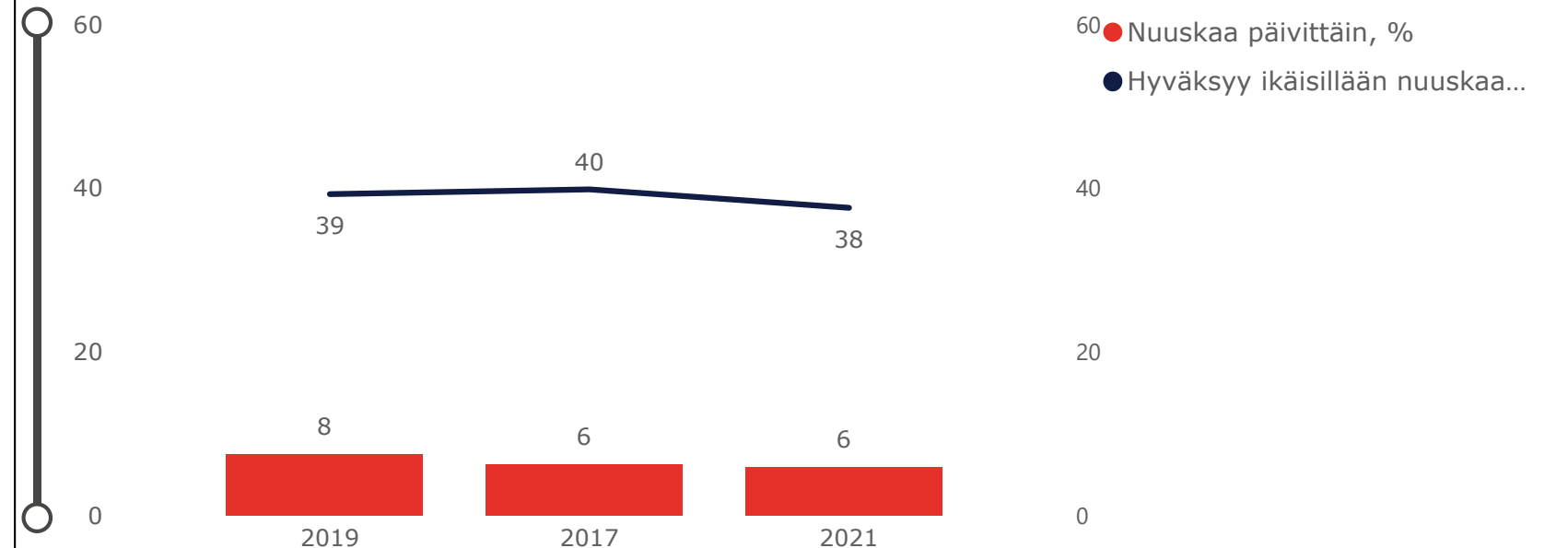
- ☐ Pojat
- ☐ Sukupuoli: yhteensä
- ☐ Tytöt

[Takaisin valikkoon](#)

Ikäiseltään tupakoinnin hyväksyvien ja päivittäin jotain tupakkatuotetta käyttävien osuus prosentteina

Ikäiseltään nuuskaamisen hyväksyvien ja päivittäin nuuskaa käyttävien osuus prosentteina

Alkoholin käyttö ja siihen liittyvät asenteet

Valitse alue, luokka-aste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

Alue

- ☐ Joensuu
- ☐ Jyväskylä
- ☐ Koko maa
- ☐ Kuopio
- ☐ Lahti
- ☐ Oulu
- ☐ Tampere
- ☐ Turku

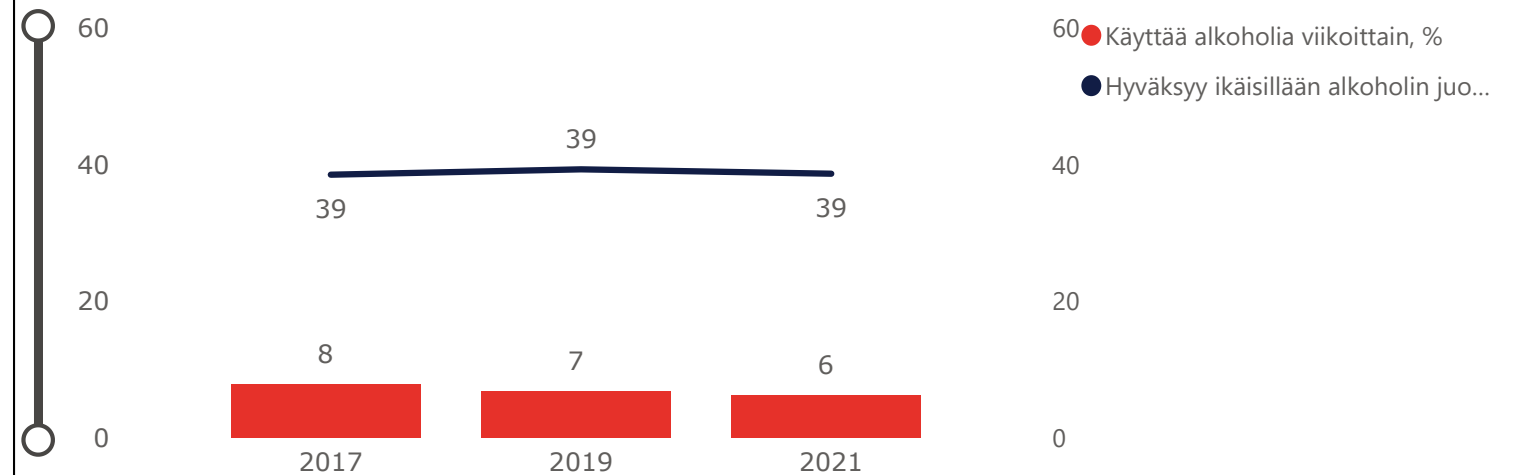
Luokka-aste

- ☐ Ammatillinen oppilaitos
- ☐ Lukio 1. ja 2. vuosi
- ☐ Perusopetus 8. ja 9. lk

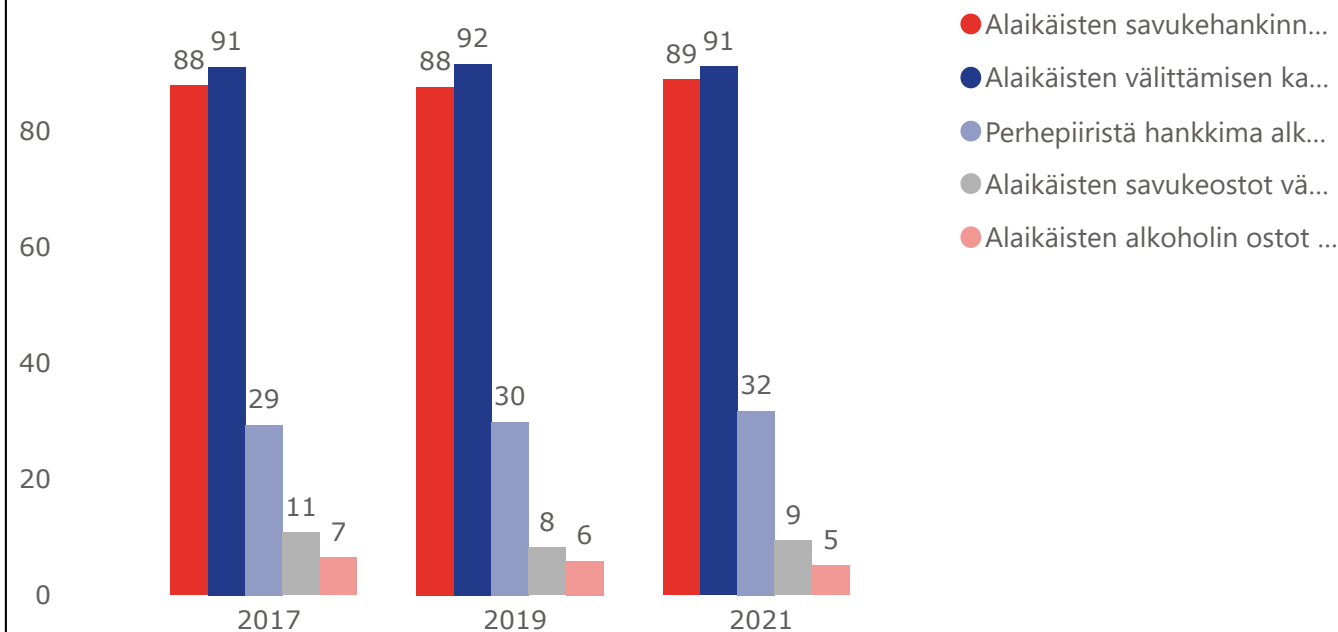
Sukupuoli

- ☐ Pojat
- ☐ Sukupuoli: yhteensä
- ☐ Tytöt

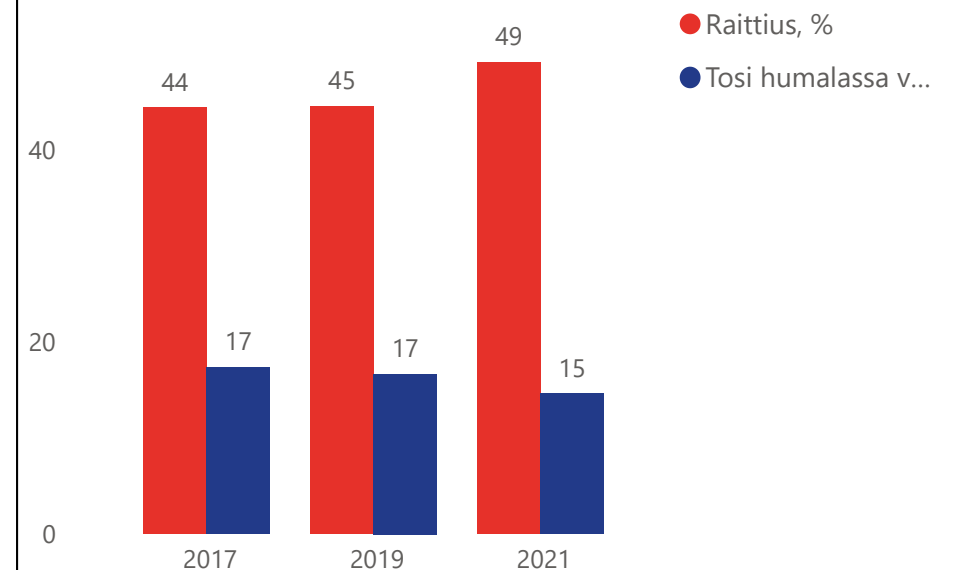
Viikoittain alkoholia käyttävien ja ikäiseltään alkoholin käytön hyväksyvien osuus prosentteina

Alaikäisten alkoholin ja savukkaiden hankinta, %

Raittiiden ja tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien nuorten osuus prosentteina

Nuorten huumeiden käyttö ja asenteet

Valitse alue, luokka-aste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

Alue

- ☐ Joensuu
- ☐ Jyväskylä
- ☐ Koko maa
- ☒ Kuopio
- ☐ Lahti
- ☐ Oulu
- ☐ Tampere
- ☐ Turku

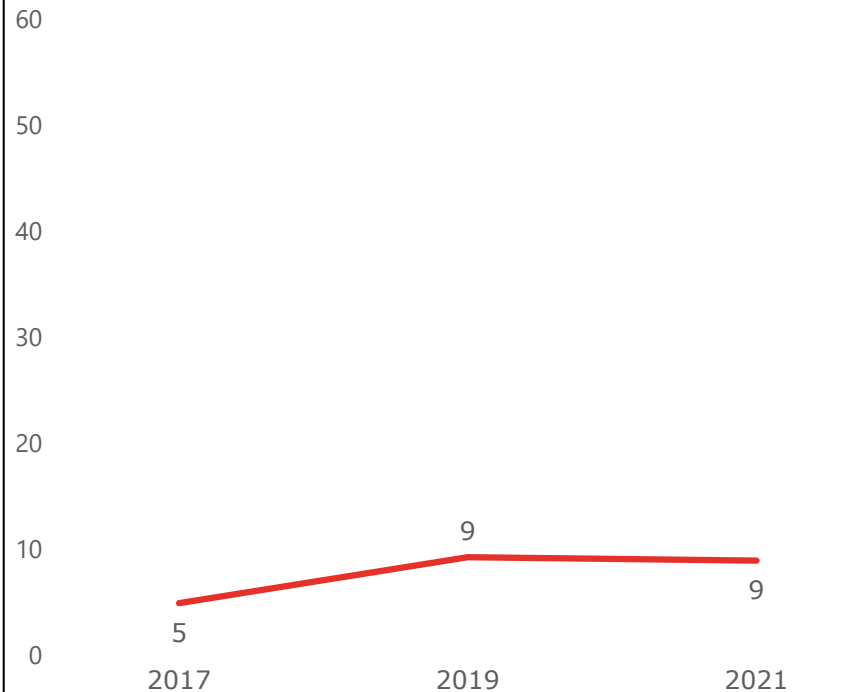
Luokka-aste

- ☐ Ammatillinen oppilaitos
- ☐ Lukio 1. ja 2. vuosi
- ☐ Perusopetus 8. ja 9. lk

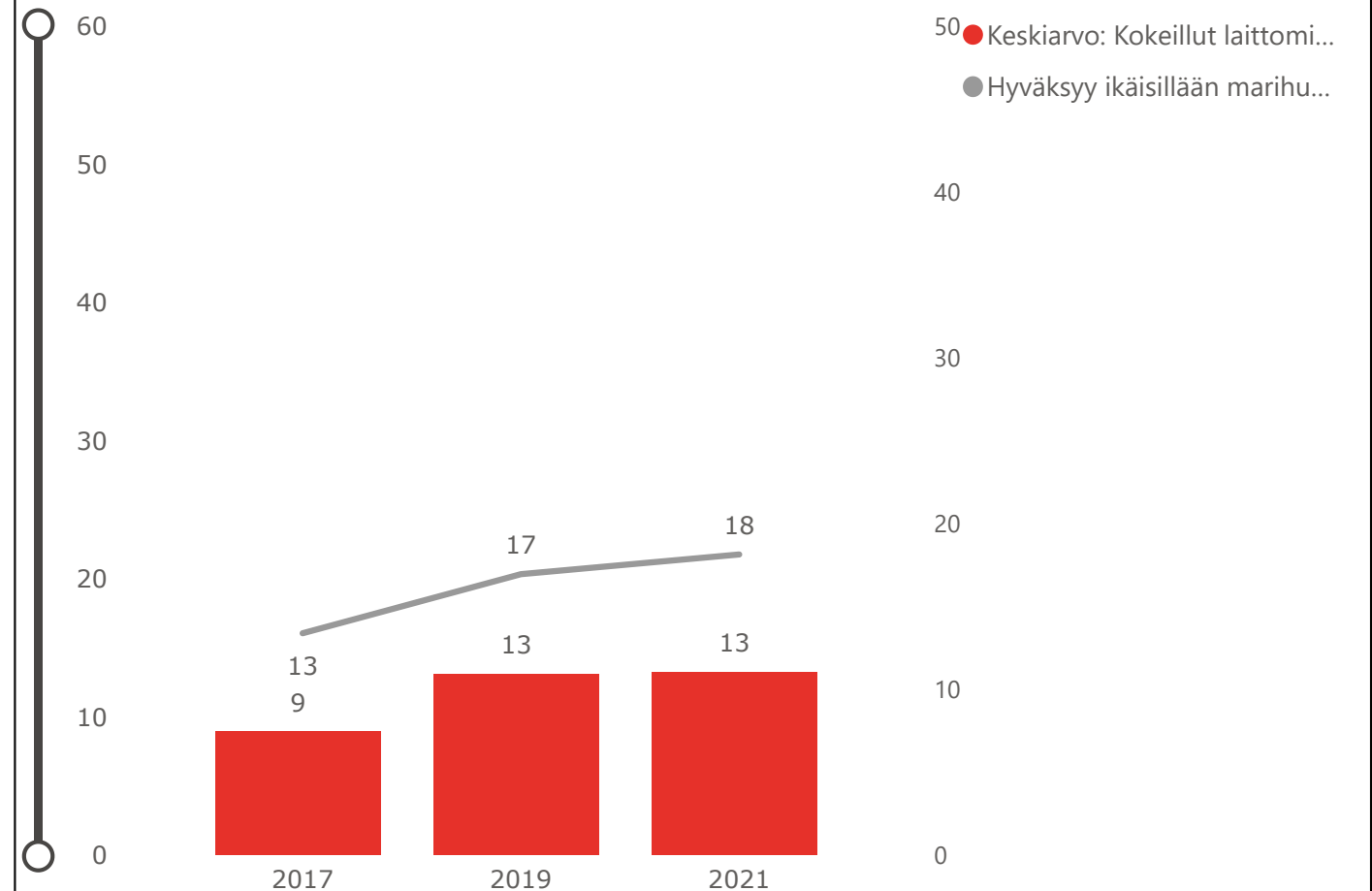
Sukupuoli

- ☐ Pojat
- ☐ Sukupuoli: yhteensä
- ☐ Tytöt

Kannabista vähintään kerran kokeilleiden osuus prosentteina

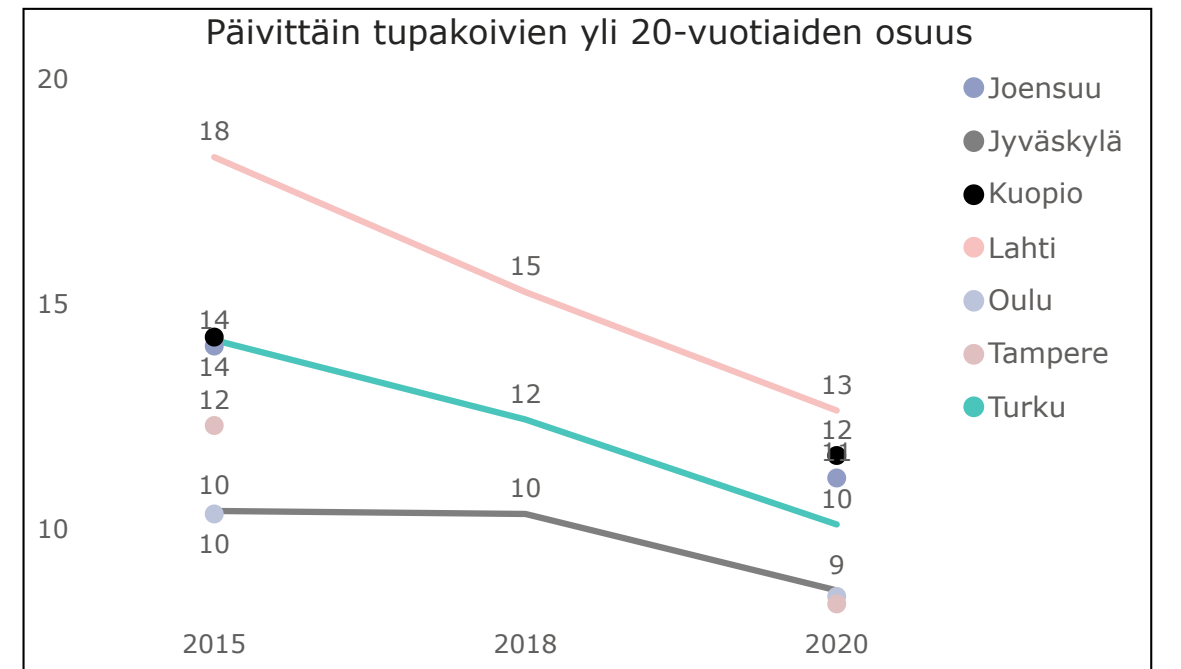
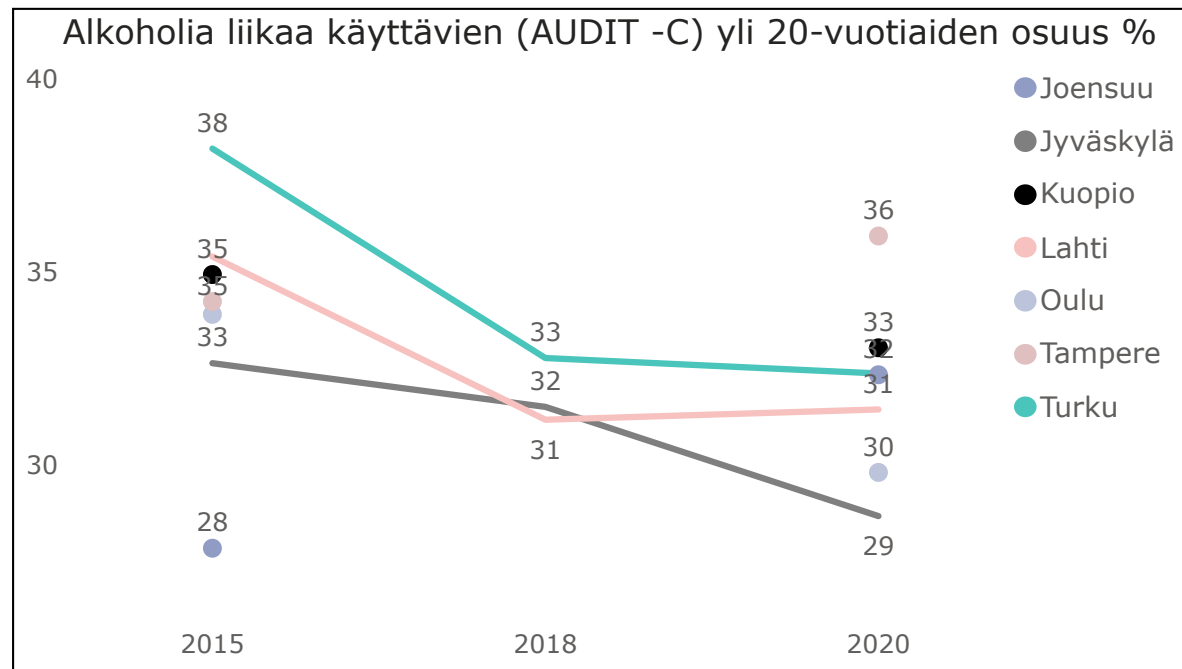
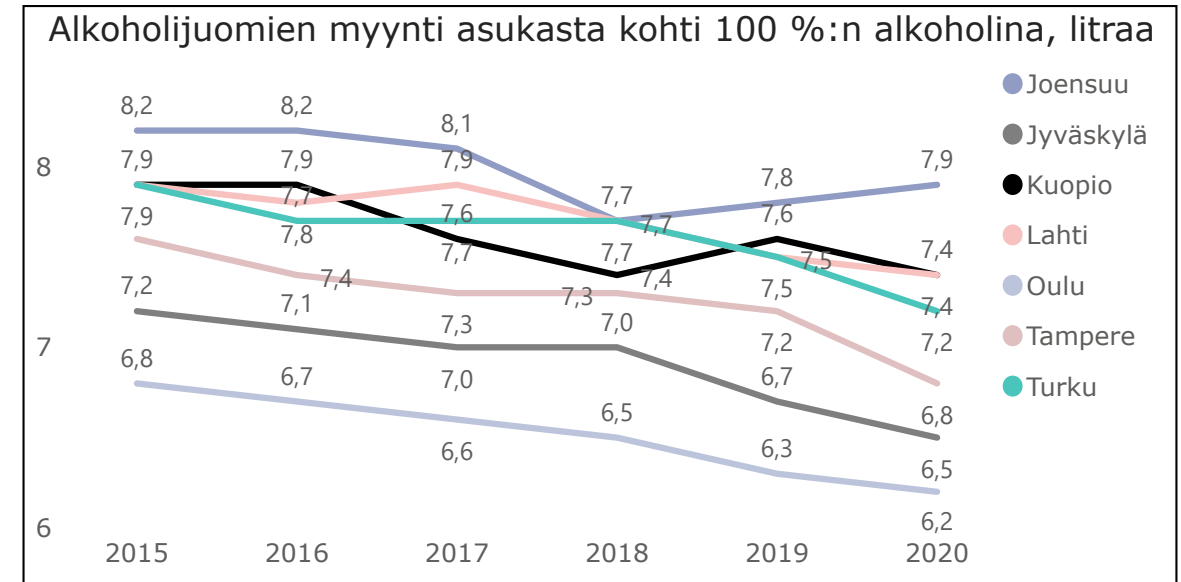
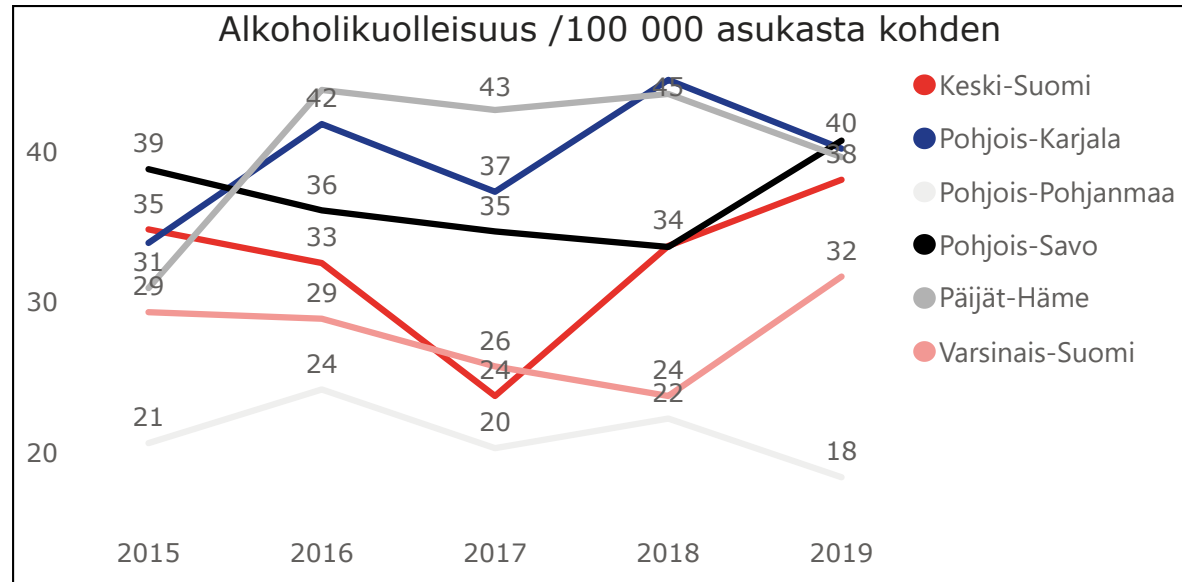

Ikäiseltään marihuanan polttamisen hyväksyvien ja vähintään kerran laittomia huumeita kokeilleiden osuus prosentteina

Päihteiden käyttö aikuisilla

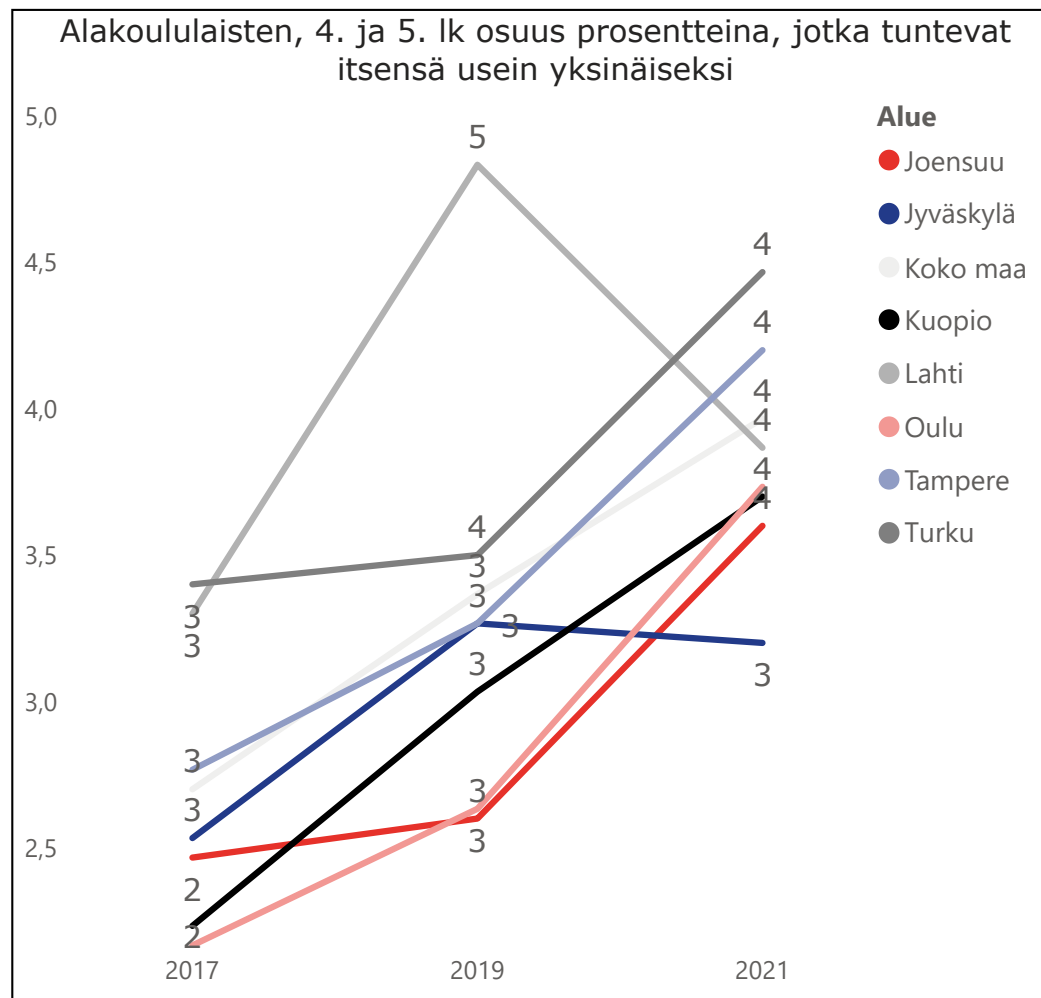

Yksinäisyyden kokeminen lapsilla ja nuorilla

Valitse sukupuoli,
joita haluat
tarkastella

Sukupuoli

- ☐ Pojat
- ☐ Sukupuoli: yhteensä
- ☐ Tytöt

[Takaisin
valikkoon](#)

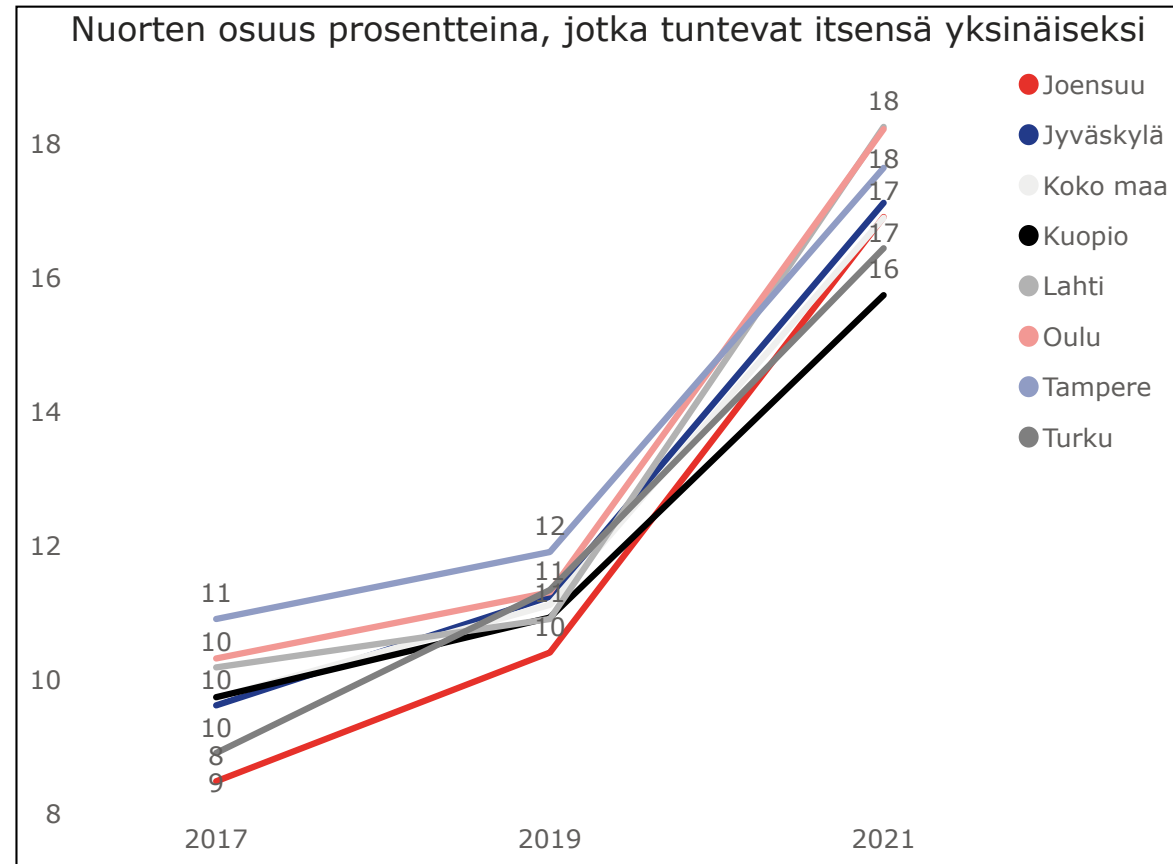
Valitse alue, sukupuoli ja luokka-
aste, joita haluat tarkastella

Luokka-aste

- ☐ Ammatillinen oppilaitos
- ☐ Lukio 1. ja 2. vuosi
- ☐ Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

- ☐ Pojat
- ☐ Sukupuoli: yhteensä
- ☐ Tytöt

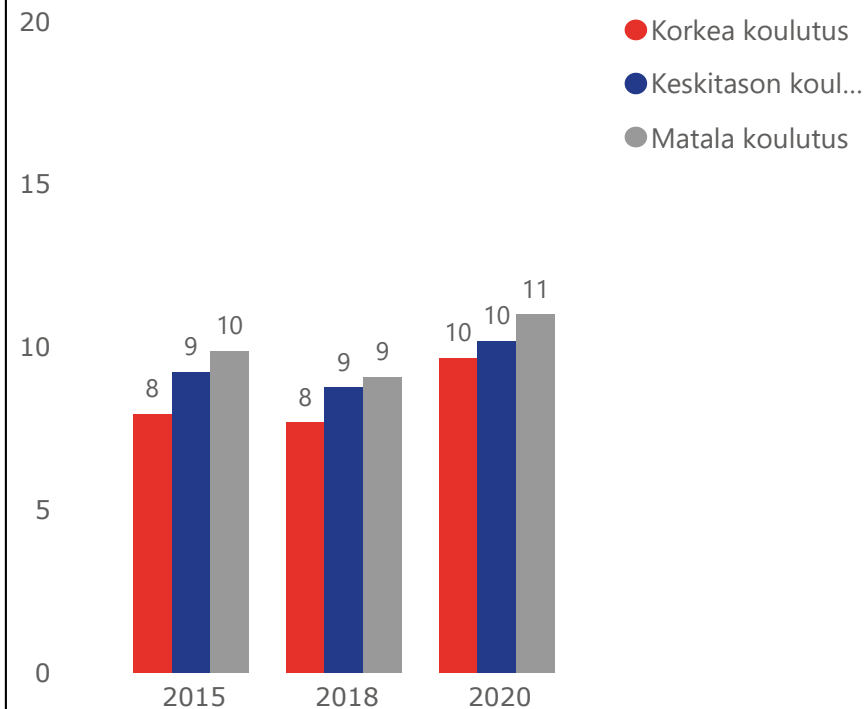
Yksinäisyyden kokeminen

Valitse sukupuoli, joita haluat tarkastella

Sukupuoli

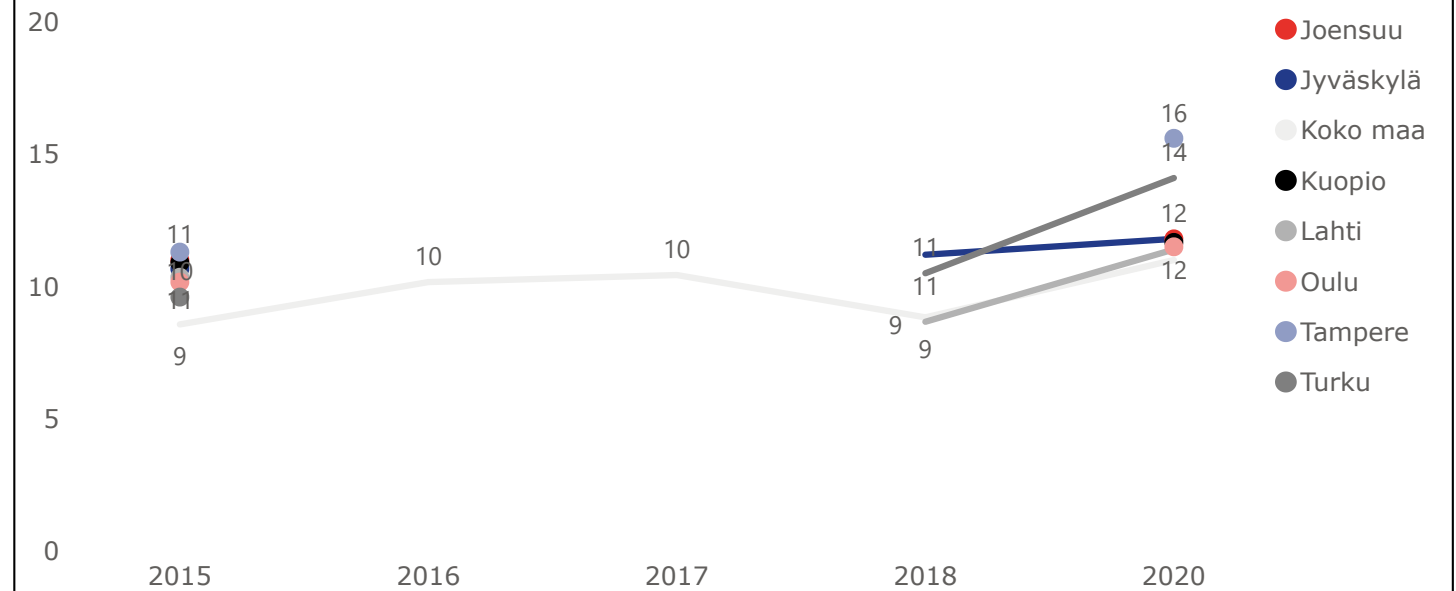
- ☐ miehet
- ☐ naiset
- ☐ yhteensä

Itsensä yksinäiseksi tuntevien yli 20 -vuotiaiden osuus prosentteina koulusteittain

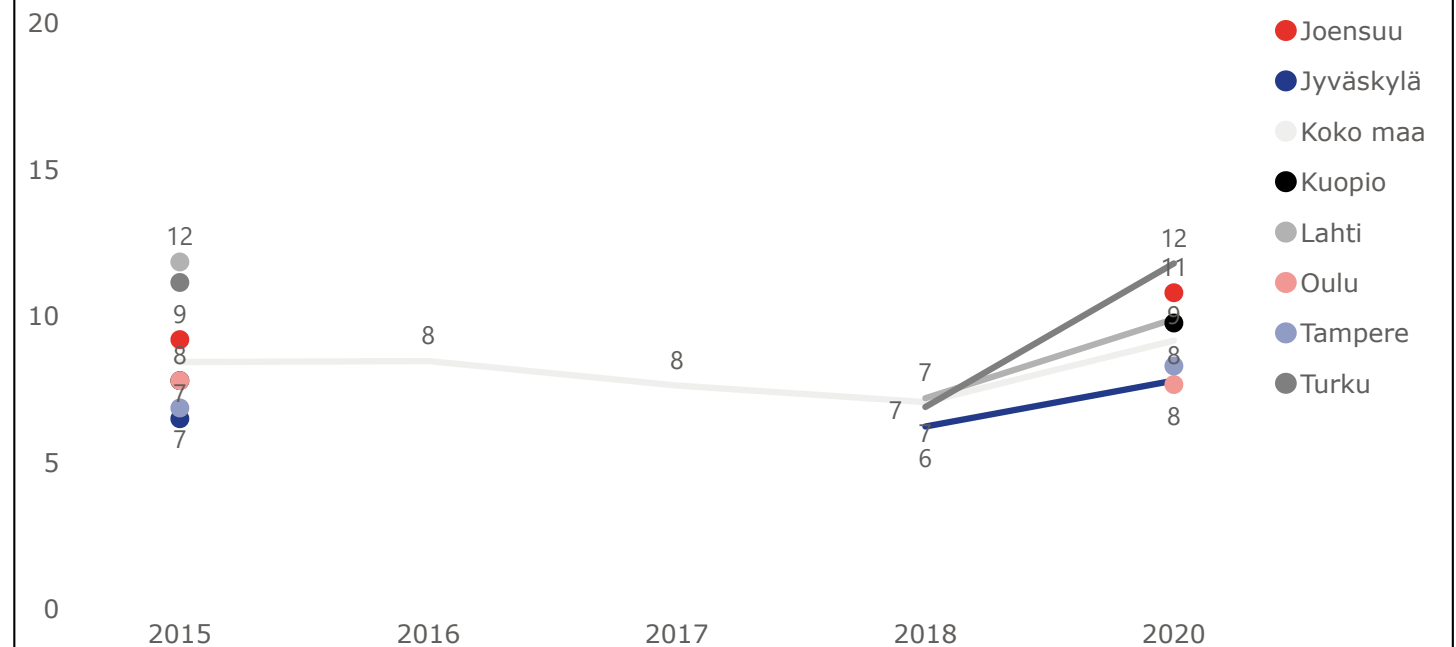

[Takaisin valikkoon](#)

Itsensä yksinäiseksi tuntevien 20-64-vuotiaiden osuus prosentteina

Itsensä yksinäiseksi tuntevien 65 vuotta täyttäneiden osuus prosentteina

Toimenpiteet vanhemmuuden sekä perheen ja läheisten välisten ihmissuhteiden vahvistamiseksi vuonna 2021

Tehostetaan viestintää tarjottavan tuen esille tuomiseksi ja puheeksiottamisen kynnyksen madaltamiseksi

- Mielenterveyden ensiapu- menetelmää ei vielä laajamittaisesti hyödynnetä Kuopiossa. Lapset puheeksi -menetelmän kouluttautuminen varhaiskasvatuksessa on aloitettu. Varhaiskasvatukseen on lisäksi tehty koulutussuunnitelma Lapsen mieli -koulutusten käynnistämiseksi syksyllä 2022.

Tehostetaan vanhemmuuden ja parisuhteen tukea osana peruspalveluja ja luodaan sujuvia palvelupolkuja

- Peruskeskus toimintamalli on otettu Kuopiossa käyttöön.
- Perheiden arjen tukena toimii Yhteinen aika -konsepti, jossa perheelle tarjotaan tukea monitoimijaisesti. Vuonna 2021 Yhteistä aikaa hyödynsi 47 perhettä. Perheiltä kerätyn palautteen mukaan toiminta koettiin hyödylliseksi.
- Kuopion alueella toimii useita vanhemmuuden tuen ryhmiä sekä Kuopion kaupungin että järjestöjen toteuttamana. Osa ryhmistä ovat luonteeltaan ennaltaehkäiseviä, kuten MLL:n toteuttamat Vahvuuttaa vanhemmuuteen ryhmät. Osa ryhmistä sen sijaan kerää yhteen tietyn teeman mukaisesti, kuten Kuopion kaupungin toteuttamat neuropsykiatrisista haasteista omaavien lasten vanhempien Strategia-ryhmät.
- Digitaalinen monialainen vanhempainilta kokonaisuus sisältäen yhteensä 19 videota on valmistunut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen vanhempainiltojen toteutuksen tueksi. Kokonaisuus käsittelee mm. seuraavia teemoja päihteet, pelaaminen, kiusaaminen, liikkuminen ja ruokailu.

Toimenpiteet päihdemyönteisyyden ja päihteiden käytön vähentämiseksi vuonna 2021

Arkiympäristöt tukevat kohtuukäyttöä ja päihteettömyyttä

- Varhaiskasvatuksen ja koulujen vanhempainiltoihin on luotu digitaalista koulutusmateriaalia.
- Urheiluseurayhteistyö nikotiiniton urheilu -toimintamallin osalta on käynnistynyt Juniori KalPan ja KUPS junioreiden kanssa.
- Suunniteltu Lasin läpi -viestintäkampanja yhteistyössä laajan toimijajoukon kanssa. Kampanjan ensimmäinen julkaisu Uuden vuoden aattona tavoitti yli 20 000 katselua. Kampanja toteutuu pääosin vuoden 2022 aikana juhlapyhien yhteydessä.
- Kokemusasiantuntijuuden hyödyntämisen edistämiseksi Kuopioon on luotu yhtenäinen ohjeistus ja sopimus pohja yhteistyöhön.
- Pakka-toimintamallia toteutetaan aktiivisesti Kuopiossa.

Vahvistetaan puheeksiottamista, varhaista tunnistamista ja tukea

- Pohjois-Savossa on käynnistynyt laaja mielenhyvinvointiin ja päihteiden käytön ehkäisyyn tähtäävä Mieliteko-hanke.
- Varhaiskasvatuksen käyttöön on luotu materiaalia puheeksioton tueksi. Lisäksi yhteensä 16 varhaiskasvatuksen yksikköön on toteutunut päihde- ja peliasioiden puheeksioton koulutus.
- Kahdeksasluokkalaisten terveystarkastuksissa on otettu puheeksi sekä oppilaiden että heidän vanhempien alkoholin käyttö (mittarina Adsume/Audit). Myös opiskelijaterveydenhuollossa toteutetaan puheeksiottoa terveystarkastusten yhteydessä.
- Aikuisten osalta päihteiden käytön puheeksiottamiseen ei ole Kuopiossa käytössä systemaattista toimintamallia eikä potilastietojärjestelmä tue puheeksi ottamisen tilastointia.

Toimenpiteet yksinäisyyden vähentämiseksi vuonna 2021

Vuorovaikutteisten kohtaamisten vahvistaminen ja tiedon lisääminen kohtaamisten merkityksestä

- Kuopio on haastettu mukaan valtakunnalliseen Lähde-liikkeeseen, jonka tavoitteena on nostaa esiin yksinäisyysteemaa. Kuopiossa on vuoden 2021 aikana luotu konsepti kampanjalle I love kuopiolainen. Kampanjan toteutus alkaa vuonna 2022 ja siinä on mukana useita toimijoita. Tavoitteena on herättää jokaista meistä huomioimaan toisemme paremmin.
- Kuopion pääkirjastolla toteutettiin syksyllä 2021 yksinäisyyden kokemista esiin nostava tilaisuus, joka tavoitti noin 30 paikalla olleen henkilön lisäksi noin 800 katselukertaa verkossa.
- Valtakunnallisella mielenterveysviikolla (vko 47) toteutettiin Kuopion pääkirjastolla Hyvä mieli -päivä tavoitteena luoda säännöllisesti toteutettava asukkaille suunnattu tilaisuus yhdessä järjestötoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Hyvä mieli päivä tavoitti noin 400 osallistujaa. Tutustu yhteenvedon päivästä [tästä](#).

Luodaan mahdollisuuksia kohtaamisille ja kehitetään toimintaa ehkäisemään yksinäisyyden kokemista

- Kuopion kirjaston toimintaa on kehitetty tilallisesti ja tapahtumallisesti kohtaamisten ja vuorovaikutuksen edistämiseksi. Myös Kuopion asukastoimintaa on uudistettu. Vuonna 2021 kirjaston fyysisten käyntien määrä oli noin miljoona ja asukastoiminnassa kirjattiin noin 48 500 kävijää.
- Kuopion alueella useat järjestöt tarjoavat kummi- ja ystävätoimintaan. Kuopiossa on käynnistynyt myös Helsinki-Missio mallin mukainen toiminta Kuopion Kriisikeskus/Hyvä Mieli ry:n toteuttamana.